

Jurnalul elevului Romka

pag. 4

Eterna problemă a dragostei

de T. Nicolescu

pag. 5

AMERICA DESCOPERA UNIUNEA SOVIETICA

pag. 6-7

Veac nou

ORGAN AL CONSILIULUI GENERAL A. R. L. U. S.

CONSFĂTUIREA ȘTIINȚIFICĂ ROMÎNO-SOVIETICĂ

de acad. prof. P. Constantinescu-Iași

Recent a avut loc încă o manifestare a prieteniei și colaborării romino-sovietice, de data aceasta pe planul înalt științific: sesiunea închinată discutării problemelor filozofice ale științelor naturii. Consfățuirea a fost organizată de Institutul de studii romino-sovietic, conform programului său științific pe 1959, în cadrul Academiei R.P.R., de care depinde institutul.

Consfățuirea a avut un larg caracter, cuprinzând problemele filozofice a mai multor discipline: matematica, cosmografia, fizica, biologia, grupate în două categorii. Participarea oamenilor de știință sovietici a lărgit orizontul preocupărilor, confirmând încă o dată că consfătuirile comune dintre oamenii de știință sovietici și romini constituie unul din cele mai potrivite mijloace pentru cunoașterea realizărilor științei sovietice.

Încă anul trecut I.S.R.S. a trecut la punerea în practică a acestui nou punct din planul său de activitate, prevăzut de către consiliul științific și aprobat de Prezidiul Academiei. În iunie 1958 a avut loc sesiunea comună a istoricilor romini și sovietici consacrată raporturilor istorice dintre popoarele romin, rus și ucrainean. Această sesiune la care au participat istorici de la Moscova, Kiev și Chișinău s-a bucurat de un deosebit succes. Ea a trezit interes și în U.R.S.S., revistele de specialitate publicând dări de seamă despre acest eveniment. La recenta sesiune a problemelor filozofice ale științelor naturii au participat din U.R.S.S. acad. G. Naan, vicepreședinte al Academiei de Științe estone și prof. V. P. Certkov, de la Institutul de filozofie al Academiei de Științe a U.R.S.S. din Moscova. Consfățuirea a dezbătut probleme de o mare importanță științifică.

Una din problemele care este dezbătută de la Einstein încoace printre fizicienii moderni, este teoria relativității, care prezintă o mare însemnătate pentru interpretarea celor mai recente cuceriri în cunoașterea fenomenelor din lumea macrocosmică. Despre această problemă s-au ocupat cele două comunicări: „Teoria generală a relativității și problemele structurii universului”, susținută de acad. Gustav Naan și „Despre unele probleme ale teoriei relativității”, comunicare susținută de acad. G. Vrinceanu (coautor prof. A. Popovici).

Din domeniul fizico-matematic au fost comunicările academice, nitor Gr. Moisil „Logica matematică și tehnica modernă” și Șerban Țișea, „Problema determinismului în mecanica cuantică”, ca și comunicarea „Asupra fundamentelor mecanicii clasice”, susținută de prof. V. Vilcovici. Concluziile la care au ajuns savanții romini sînt, pe de o parte, creșterea posibilităților de a se elabora o nouă teorie cu privire la mecanica cuantică, pe de altă parte necesitatea aprofundării problemei determinismului, conform legii care constată rolul principal pe care-l are necesitatea fenomenelor.

De o deosebită importanță a fost comunicarea profesorului sovietic V. G. Certkov „Despre metoda universală de cercetare și metodele științelor particulare”, în care arată dezvoltarea recentă a științelor înrudite pe baza interacțiunii fenomenelor și progresul științelor particulare.

Un alt grup de comunicări s-a referit la problemele biologice: „Despre puncte nodale în biologie” de prof. E. Repciuc, „Unele aspecte ale relațiilor intra și interspecifice la animale” de conf. univ. N. Botnariuc, „Variabilitatea adecvată și adaptabilitatea organismelor” de conf. univ. P. Raicu și „Lupta contrariilor și negația dialectică în determinismul vitalității formelor organice” de I. Piatnițchi, de la Institutul de studii romino-sovietic. Aceste comunicări, legate între ele prin unitatea de gândire materialist-dialectică, au scos la iveală superioritatea acestui sistem de justă interpretare a fenomenelor naturii.

În a treia zi a sesiunii — care și-a ținut lucrările în aula Academiei — au avut loc discuții pe marginea referatelor prezentate. Au luat parte academicienii Mihail Ralea, Ionescu-Gulian, G. Vrinceanu, prof. Priadenco și Bușniță, membri corespondenți ai Academiei, profesorii V. Vilcovici și A. Popovici, conf. univ. I. Constantinescu, prof. T. Vescan de la Iași, M. Ciurdaru de la I.S.R.S. Aceste intervenții au însemnat contribuții interesante la comunicări, dovedind marele interes trezit de temele abordate.

Concluziile sesiunii au fost trase de acad. V. Malinschi, prim secretar-adjunct al Academiei, iar cuvîntul de închidere a fost ținut de subsemnatul în calitatea de director al Institutului de studii romino-sovietic.

Larga participare a numeroși academicieni, profesori universitari, cercetători științifici și a altora constituie o dovadă evidentă despre însemnătatea consfătuirii și necesitatea organizării și a altor manifestări similare. După cum s-a cerut și în cursul consfătuirii, lucrările prezentate trebuie publicate pentru a fi cunoscute de un public mai larg.

Trebuie de subliniat rostul deosebit al unor asemenea consfă-

La uzina de automobile din Moscova, controlul calității pieselor se face cu ajutorul izotopilor radioactivi.

Anul XV

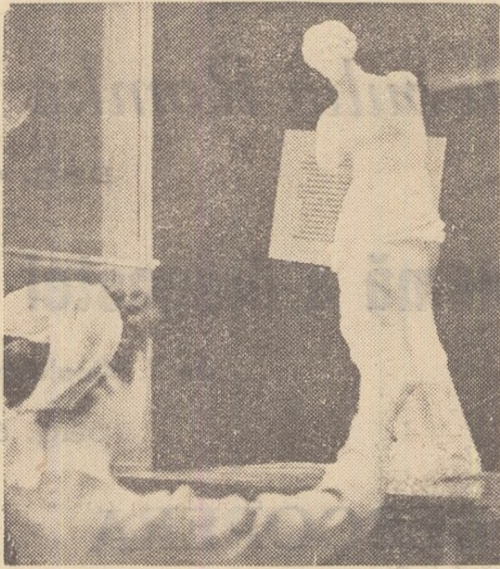
10 IULIE 1959

27
(747)

12 PAGINI

1 LEU

(continuare în pag. 10-a)

In pavilionul industriei chimice de la Expoziția realizărilor economiei naționale a U.R.S.S. vizitatorii admiră printre minunile tehnicii moderne și o Venus de Milo din sticlă organică și polistirol. Această combinație imită la perfecție marmora ca aspect exterior și e mult mai trainică. Așa încât Venera veacului XX va fi ferită de primejdia de a rămâne fără brațe...

Spre răsărit...

Opinia publică sovietică arată un interes excepțional față de problemele dezvoltării Siberiei. Ziarele și revistele publică sumedențe de reportaje care oglindesc grandiosul proces de trezire la o viață nouă a unor întinsuri uriașe socotite până nu prea demult o „pată albă” pe harta globului.

Dar cititorii sovietici vor să știe mai mult, să știe în amănunt ce se petrece în Siberia septenatrului. Așa se explică apariția a nenumărate inițiative care exprimă patosul a ceea ce s-ar putea numi o nouă descoperire a Siberiei.

Zilele trecute, scriitorii sovietici care, așa cum am anunțat într-unul din numerele precedente, au plecat cu un vagon special al revistei „Literaturnaia gazeta” să viziteze marile șantiere ale septenatrului din Siberia au ajuns la Krasnoiarisk.

Aici ei au vizitat șantierele, au luat cuvântul în fața constructorilor, au avut o întâlnire cu intelectualii din oraș, după care au trecut la editarea unui număr special de ziar, intitulat „Literaturnaia gazeta în Siberia”.

Concomitent, „Literaturnaia gazeta” din Moscova a publicat o pagină întreagă pe aceeași temă la care au colaborat poezii Serghei Ostrovoii și Valentin Berestov cu poeziile „Enisei” și „Din jurnalul de călătorie”, Vasili Zaharcenko cu reportajul „Tractorul fără tractorist” și Evgheni Reabikov, cu un articol intitulat „Ținutul gigant” în care autorul a dat glas admirației sale față de năvalnicul Enisei, față de munții împrejmuitoari și față de frumusețile taigalei dar mai ales față de rezultatele uimitoare dobândite de inițiativa și hărnicia omului sovietic — uzine, laboratoare, străzi noi, școli, parcuri, căi ferate electrificate care preschimbă în întregime înfățișarea regiunii.

O istorie a motivului faustic

Un grup de filologi și traducători, în frunte cu V. M. Jirmunski, membru corespondent al Academiei de Științe a U.R.S.S., au făcut un dar frumos jubititorilor de literatură din Uniunea Sovietică. Ei au întocmit o culegere de texte care oglindesc istoria motivului faustic. Volumul poartă titlul „Legenda doctorului Faust” și a apărut în Editura Academiei de Științe a U.R.S.S.

El cuprinde textul integral al cărții populare germane despre Faust apărută în 1587, textele pieselor medievale inspirate din legenda lui Faust, precum și cele mai interesante date privitoare la punerea în scenă a acestor piese. În același timp, sumarul lui cuprinde operele literare care au o legătură cu această legendă. Este vorba de povestirea în versuri a poetului popular german Hans Sachs din secolul al XVI-lea, tragedia dramaturgului englez Christopher Marlowe, articolul de critică al lui Lessing și fragmente din tragedia lui cu aceeași temă.

Culegerea este precedată de un studiu introductiv al lui V. Jirmunski, intitulat: „Istoria legendei faustice”. În acest studiu întemeiat pe o vastă documentare, autorul ajunge la concluzia că tezaurul de idei al pieselor despre Faust se datorește în mod hotărâtor legăturii cu tradiția populară.

Educația umanistă

Educația comunistă este un proces complex care se exprimă pe planuri foarte variate. Ea presupune însușirea unei etici proprii noului tip de societate — societatea comunistă, a unei noi atitudini față de activitățile sociale ale membrilor acestei societăți, ridicarea neîn-

BEREAMAR

cetată a nivelului de cultură, răspândirea în rândurile celor mai largi mase a gustului pentru frumos etc.

Numărul 9 din revista „Komunist” aduce o contribuție interesantă la aceeași problemă a educației comuniste — făcute prin intermediul școlii. Într-o scrisoare adresată redacției și apărută sub titlul „Despre educația umanistă în școala medie și rolul ei în formarea concepției despre lume a tineretului”, semnatarii, profesorii M. Iovciuk, V. Molodțov și docentul V. Kazarinov, subliniază necesitatea familiarizării de timpuriu a elevilor cu normele moralei comuniste și cu problemele construirii societății comuniste în Uniunea Sovietică.

Spre a întregi în acest sens programele de învățământ ale școlilor medii, autorii scrisorii publicate în „Komunist” propun introducerea în programele claselor 5-8 a unor lecții — discuții despre comportarea în societatea socialistă și despre bazele moralei comuniste. În același timp ei socotesc necesar ca în clasele X-XI să se introducă un nou obiect, anume „Bazele concepției științifice despre lume” sau „Bazele comunismului științific”.

„Insușirea bazelor învățării marxist-leniniste — arată autorii scrisorii în încheiere — cei dintii pași către formarea concepției comuniste despre lume, ce pot fi făcuți încă din școala medie, pe lângă dezvoltarea unei atitudini comuniste față de muncă, lucru care joacă un rol hotărâtor în educarea tineretului, pot determina într-o mare măsură profilul ideologic și moral al omului societății comuniste”.

O nouă stea

Zilele trecute, „Komsomolskaia pravda” a publicat articolul „Trei debuturi”, închinat tinerei balerine Eleonora Vlasova, care și-a câștigat consacarea în cursul ultimei stagiuni. Între altele, autorul articolului, criticul B. Semenov, semnala impresia făcută de tinăra actriță asupra unui ziarist francez:

„N-aveți numai Bolșoi Teatr, n-o aveți numai pe Ulanova” — a exclamat extaziat ziaristul după ce a asistat la un spectacol al teatrului „K. S. Stanislavski și V. I. Nemirovici Danceko”. „În reportajele mele am să scriu despre zecile de dansatori și dansatoare moscovite. Și am să încep cu Eleonora Vlasova, pentru că talentul pe care îl dovedește dezvoltăuie spectatorului umanismul care stă la baza jocului ei”.

Intr-adevăr, conchide criticul, asta-i caracteristica care o apropie pe tinăra dansatoare de cele mai de seamă reprezentante ale baletului sovietic. Atenția acordată activității Vlasovei este firească. În numai câțiva ani, tinăra dansatoare a interpretat cele mai grele roluri. Și fiind spun asta am în vedere lirica și emoționanta Odettă și perfida Odillie din „Lacul lebedelor”, delicata și în același timp dirza Laurențiu din „Fieca Castiliei”, Medora din „Corăarul”, Vlasova a creat personaje vii, luminoase și în baletele „Esmeralda” și „Ioana d'Arc”. Toate rolurile ei se disting printr-o trăsătură comună, și anume prin emoția profundă pe care o transmite spectatorului.

Semnele timpului

Ce înseamnă a fi actual?

Cine parcurge, chiar tangential, vasta arde de probleme dezbătute de presa literară sovietică după recentul Congres al scriitorilor capătă, fără îndoială, sentimentul unui mare efort innoitor, unei mari strădanii de a exprima cel mai fidel caracteristicile vremii noastre.

Și mai înainte, desigur, literatura sovietică și-a câștigat locul pe care-l ocupă astăzi în istoria literaturii universale mulțumită legăturii ei indisolubile cu mediul din care și-a tras seva. Acum însă, societatea sovietică se află în pragul unei noi epoci istorice, în care comunismul a devenit o problemă la ordinea zilei. Iar literatura sovietică se întreabă cum să se ridice la înălțimea acestei vremi. Presa literară exprimă nenumărate opinii și soluții. O poziție interesantă a fost expusă de poetul Stepan Șcipaciov.

„În fața scriitorilor — a arătat Șcipaciov — se pune astăzi în mod extrem de acut problema contemporaneității. Din păcate, însă, această noțiune de contemporaneitate este interpretată în mai multe feluri. Unii o îngustează prea mult, subînțelegând prin ea numai problemele la ordinea zilei, alții, dimpotrivă, îi conferă o sferă atât de largă încât par înclinăți s-o facă a cuprinde tot ce e înaintat, progresist în patrimoniu literar, mergând până la „Taras Bulba” și „Don Quijote”. Eu socotesc că o carte actuală este numai aceea care abordează problemele ridicate de viață pe primul plan, evenimentele

Profesorii secundari din landul Hessen (R.F.G.) și reprezentanții ai universităților din Frankfurt pe Main și Marburg au cerut introducerea limbii ruse în programele institutelor de învățământ superior, „motivându-și cererea — arată ziarul „Süddeutsche Zeitung” — cu împrejurarea că limba rusă devine tot mai mult o limbă internațională”.

Sub egida Institutului de literatură universală al Academiei de Științe a U.R.S.S. a apărut o „Istorie a literaturii germane din antichitate și până în zilele noastre” în cinci volume.

Lucrarea este rodul colaborării dintre savanții germaniști sovietici și Academia de Arte din Republica Democrată Germană.

Două poeme în proză publicate în „Pravda”

Cărăruia

Se spune că nu-i bine să lași drumul mare pentru o biată cărăruie.

Cărăruie, cărare îngustă, dar se prea poate ca tu să mă duci mai de-a dreptul și mai departe decât un drum larg, bătătorit.

Dar s-ar putea ca și potecua să fie scurtă și să se sfârșească la marginea celui dintii crîng.

Atunci am să mă strecor prin hăjiș — și am să-mi croiesc singur cărare.

Are să fie mai greu drumul?

Dar am să încep eu, apoi are să urmeze un altul, cărare are să se lărgească și are să fie mai ușor de străbătut. Doar din cărării se nasc drumurile largi!

Omul și Pământul

Pământul s-a culundat în somn.

Brazii toropiți s-au proptit parcă în cerul instelat. Numai buțnița-i trează...

Și deodată pe boltă fulgeră cea mai frumoasă dintre stele — sputnikul. Săgetează peste păduri, peste câmpii și dispăre către soare-răsare, de unde se ridică Aurora.

— Pământule, de ce taci? Nu vezi ce minuni săvârșește omul? N-ar trebui să i se înalțe o statuie?

Dar Pământul pare a-mi răspunde:

— Sînt prea mic spre a o susține.

P. Narașkiavicius

De cîțva timp, în Palatele de cultură din regiunile Moscova, Tula, Tambov și Kaluga funcționează un număr de expoziții volante ale marilor pictori sovietici.

Aceste expoziții, în cadrul cărora critici de artă țin conferințe de specialitate au fost vizitate pînă acum de peste 80.000 de oameni.

La 28 iunie, ziua literaturii sovietice, mii de moscoviti au participat la întâlnirile care au avut loc în Parcul de cultură și odihnă „Maxim Gorki”. Un număr de 50 de scriitori au luat cuvîntul în fața cititorilor.

La Muzeul Institutului de etnografie din Leningrad a fost inaugurată o Expoziție de colecții etnografice din Etiopia. Aceasta cuprinde ceramică, obiecte de cult, arme etc. din cele mai vechi timpuri și pînă în zilele noastre. Cu același prilej, organizatorii expoziției au expus și un stand de fotomontaje înfățișînd monumentul spital construit de Uniunea Sovietică la Addis-Abeba.

Editura indiană „National Book Agency” a publicat pentru prima oară în limba bengaleză, romanul „Pe Donul liniștit”.

„Epopoea șolohoviană a Donului liniștit — scrie ziarul „Svardhinata”, — se bucură de o prețuire unanimă... Romanul deschide în fața cititorului o lume nouă, nesfîrșită și pitorească”.

Anul acesta, în regiunea Sverdlovsk, vor funcționa 48 de universități populare și 27 studii de cinești amatori.

Operele lui George Sand, de la a cărei naștere s-au împlinit recent 155 de ani, sînt foarte prețuite de cititorii sovietici. Romanele ei „Indiana” și „Consuela” au atîns în Uniunea Sovietică impresionantul tiraj de 600.000 de exemplare.

De curînd, cu prilejul aniversării lui George Sand, presa sovietică a publicat o scrisoare inedită adresată lui Ivan Turgheniev. Scriitoarea îi dădea vești despre starea sănătății lui Flaubert.

veac nou

ORGAN AL CONSILIULUI GENERAL A.R.L.U.S.

Redacția și administrația:
București, Str. Ion Ghica, 5
telefon 13.83.10.

ABONAMENTE:
pe 3 luni, 10 lei; pe 6 luni,
20 lei; pe un an, 40 lei.

1944

1959

Cu ochii prietenilor

Curînd se vor împlini 15 ani de la eliberarea Romîniei de sub jugul fascist. În lupta eroică pentru libertate și independență, împotriva primejdiei fascismului, frații noștri romîni au luptat cot la cot cu tovarășii lor sovietici, aducînd multe jertfe. Războiul a secerat numeroase vieți tinere curmîndu-le firul în plină înflorire.

Cînd scriu aceste rînduri în mintea mea apare chipul fiicei mele Zoia, așa cum am văzut-o pentru ultima oară, înainte de plecarea la partizani.

— Trebuie să învingem! — mi-a spus ea cu hotărîre și mi-a strîns tare mina în palma ei caldă. Căci adevărul triumfă întotdeauna!

Zoia a avut dreptate. Prin lupta plină de abnegație și eroism a poporului nostru și altor popoare, dușmanul a fost înfrînt și omenirea a scăpat de primejdia barbariei fasciste.

Dar, ca și multe alte mame din Uniunea Sovietică și Romînie, n-am avut parte să-mi văd copiii. Am văzut însă uriașa bucurie a popoarelor care au sărbătorit victoria asupra dușmanului. Am văzut cum renasc cu o forță nouă pămînturile pustiite de focul războiului. Am văzut cum a renăscut, cum s-a ridicat din ruine frumoasa dumneavoastră țară pe care am avut prilejul s-o vizitez în anul 1956.

Am văzut fabrici și uzine care nu mai aparțin capitaliștilor, ci poporului, am văzut grădini înfloritoare, cimpii roditoare care nu mai aparțin moșierilor, ci poporului.

Dar cea mai profundă impresie mi-au lăsat-o oamenii muncii, stăpîni deplin ai țării, care cu minile lor harnice creează toate bogățiile. În cursul vizitei mele în țara dvs. am legat numeroase prietenii, mai ales cu tineretul minunat al Republicii Populare Romîne, care este înconjurat de dragoste și grijă caldă, părintească.

Primesc din țara dumneavoastră multe scrisori, mai ales de la elevii școlii „Zoia Kosmodemianskaia” din București. Ei îmi scriu că exemplul copiilor mei Zoia și Șura îi călăuzește în tot ce fac. Dragostea copiilor romîni pentru acești doi tovarășii sovietici ai lor, îmi încălzește inima.

Nădăjduiesc că tineretul romîn, alături de tineretul întregii lumi nu va cunoaște ororile războiului. Ca mamă care a avut de plătit un tribut greu în cumplita încercare prin care a trecut omenirea cred și cer ca adevărul și viața să triumfe asupra planurilor criminale ale apologetilor bombelor atomice.

Cu ocazia apropiatei sărbători a poporului romîn, vă urez noi succese în opera de construire a socialismului, de apărare a păcii.

Liubov Kosmodemianskaia

Realizările unui popor liber, stăpîn pe soarta sa

Dragi prieteni romîni, rîndurile acestea sînt prilejuate de apropierea unui eveniment înscris cu litere de aur în istoria patriei dumneavoastră: ziua de 23 August, ziua eliberării Romîniei de sub jugul fascist.

Am fost de două ori în Romînia și în ciuda timpului care s-a scurs de atunci, impresiile pe care mi le-au lăsat aceste vizite n-au pătît, nu s-au estompat. Revăd aveau orașele reconstruite, întinerite, puternicele fabrici și uzine care vă dau un îndreptățit motiv de mîndrie pentru nivelul atins de industria socialistă a Romîniei, revăd satele trezite la o viață nouă. Ultima dată am fost în anul 1956, dar știu că de atunci ați realizat multe lucruri minunate, că în ziua mării sărbători a eliberării veți putea raporta Partidului Muncitoresc Romîn despre noi succese în toate domeniile de activitate.

Ne bucurăm de succesele voastre ca de propriile noastre succese. Ele sînt realizările unui popor liber, stăpîn pe soarta sa, care urcă spre culmile unui viitor plin de lumină și fericire — socialismul.

În Ucraina au avut loc anul trecut „Zilele culturii romînești”. Teatrul Național „Ion Luca Caragiale” din București a dat cu acest prilej o serie de spectacole în orașul Zaporozje, cucerind aplauzele publicului cu nemuritoare comedie a lui Caragiale „O scrisoare pierdută”, cu „Steaua fără nume”, lucrarea plină de poezie a lui Mihail Sebastian, cu piesa „Anii negri” de Aurel Baranga și Nicolae Moraru și cu capodoperele dramaturgiei universale „Revizorul” și „Bădăranii”. Acestor mesageri ai artei romînești li s-au alăturat cîntăreți de frunte ca Zenaida Paliy, Mircea Buciu, Ana Tălmăceanu și Octav E-nigărescu, cunoscuții violoniști Gabi Grubea și Ion Vcicu, pianistii acompaniatori Radu Negreanu și Ferdinand Weiss. Ei au ajutat poporul nostru să cunoască și mai bine bogăția spirituală a poporului romîn, arta sa minunată.

Creația compozitorilor romîni, măiestria interpretilor au produs asupra mea o impresie puternică. Cu mulți dintre ei am stabilit strînse relații de prietenie și colaborare. După cum ați putut să vă încredințați și dvs., dragi prieteni romîni, cu prilejul concertelor date de ansamblul nostru, în repertoriul Coru-lui popular ucrainean de stat figurează multe lucrări ale compozitorilor romîni, multe cîntece populare. Cîntecele pline de viață ale poporului romîn se bucură de mare succes în patria noastră. Ele vor răsuna pe scenele ucrainene în ziua sărbătorii naționale a Romîniei, pe care o vom cînta și noi așa cum se cuvine.

Și cu toate că pînă atunci mai sînt câteva săptămîni, permiteți-mi să vă adresez de pe acum salutul meu fierbinte și urări de noi succese, de fericire, de pace.

Grigori Veriovka

conducătorul Corului popular ucrainean de stat

UN NOU PAS ÎN COSMOS

Tehnica sovietică a organizat de mult timp cercetarea multilaterală și pe un front foarte larg a fenomenelor geofizice. Încă în anul 1935 s-a ținut în Uniunea Sovietică prima conferință unională pentru cercetarea stratosferei cu ajutorul rachetelor. Cercetările au continuat pînă în zilele noastre, fiind aduse la un nou stadiu calitativ prin lansarea sateliților artificiali.

Lansarea sateliților artificiali reprezintă o operație foarte complexă. Timpul lor de zbor este îndelungat, iar prelucrarea datelor necesită de asemenea o durată mare. În afară de aceasta, sateliții artificiali execută măsurători pe suprafețe foarte mari în jurul globului, însă la o înălțime aproximativ constantă. Pentru rezolvarea problemelor legate de lansarea navelor cosmice, pentru studiul amănunțit al păturilor superioare ale atmosferei este imperios necesară cercetarea cosmosului apropiat Pămîntului, pe verticală și într-un timp scurt. Tocmai acesta este rolul lansării de rachete geofizice, care — în mod organic — completează cunoștințele științifice în domeniul cosmosului.

În această ordine de idei, prezintă o mare importanță racheta balistică geofizică cu o încărcătură științifică considerabilă, lansată la 2 iulie în Uniunea Sovietică. Aceasta este cea mai mare încărcătură lansată pînă în prezent în cosmos, marcînd un moment important al științei sovietice în ascensiunea ei continuă și perseverență pe drumul greu al cuceririi cosmosului.

Pentru a înțelege importanța acestei noi realizări a științei sovietice este necesar a sublinia câteva particularități ale noii rachete geofizice: tipul rachetei — balistică, cu o singură treaptă; racheta este derivată dintr-un proiectil-racheta cu rază

medie de acțiune (2.000—3.000 km.); încărcătura — un aparat complex de cercetare în domeniile radiațiilor ultraviolete, meteoritic, cercetarea compoziției și a parametrilor aerului la diferite altitudini. În afară de încărcătura „moartă”, pe bordul rachetei s-au aflat trei animale (doi ciini și un iepure), precum și aparatura pentru studiul continuu al func-

sfera, datorită căreia sînt posibile comunicațiile radio pe unde scurte la mari depărtări.

Studiului ionosferei i se acordă o uriașă însemnătate practică. Deosebită importanță prezintă cunoașterea mecanismului formării ei.

Fiecare observație de felul acesta are valoare independentă deoarece cu timpul se schimbă nivelul activității solare, schimbîndu-se totodată și intensitatea radiațiilor ultraviolete. Analizînd schimbările pe care le suferă fluxul de radiații ultraviolete emise de soare și starea fizică a ionosferei, se va putea trage o concluzie absolută și fundamentată cu privire la modul în care se formează diferitele straturi care alcătuiesc ionosfera.

Mare importanță prezintă studierea structurii și compoziției ionosferei. Datele preliminare obținute din prelucrarea materialelor oferite de racheta balistică arată că s-au obținut pentru prima oară informații despre compoziția gazelor ușoare din atmosferă.

Prelucrarea datelor furnizate de racheta va contribui la elucidarea și a altor importante probleme științifice, ca de pildă: ce probabilitate există ca viitoare navă cosmică să se ciocnească cu meteoriți, care avînd viteze uriașe prezintă pentru navă un pericol serios? Cît de mare este intensitatea diferitelor feluri de radiații (cosmice, ultraviolete și corpusculare ale soarelui) care ar putea să aibă o influență mare asupra organismului viu?

În sfîrșit, noua realizare științifică ne va apropia de rezolvarea pasionantei probleme a modului în care reacționează organismul viu la condițiile neobișnuite ale zborului cosmic.

prof.ing. Paul Ioanid
candidat în științe tehnice

țiilor organismelor lor. Aceste date au fost transmise pe pămînt în tot timpul zborului.

Întreaga aparatură și animalele de experiență au fost readuse intacte pe pămînt, ceea ce reprezintă un mare succes al ultimei lansări sovietice.

Pe bordul rachetei au fost instalate aparate pentru studierea zonei de ultraviolete a spectrului solar. Acestea formează în straturile superioare ale atmosferei noastre un strat conducător de electricitate — iono-

Scrisoare din Moscova

Sărmanii meteorologi! Cîte neplăceri le-au rezervat ultimele zile! Abia apucau să vestească vremea frumoasă că pe dată un ciclon buclucaș venea să le modifice hărțile, aducînd ploaie și timp răcoros. Și, dimpotrivă, fiecare anunț de vreme rea era curînd desmișcit de cerul senin și de soarele strălucitor. Astfel încît ultimele comunicate meteorologice au început să capete formulări de acest gen: „Temperatura variabilă. Cerul acoperit, cu însenări parțiale. Ploi intermitente”. Un asemenea pronostic e într-adevăr convingător! Cred însă că am fost prea sever în judecarea meteorologilor. Trebuie să recunosc că în general ei nu se înșeală prea des. Și apoi, în clipa în care vremea începe să se îndrepte, fiecare e dispus să devină dintr-odată indulgent.

În ciuda intemperiilor

Printre cel mai îndrăgii adversari ai timpului ploios se numără desigur absolvenții școlilor medii. Numărul celor care au obținut în acest an „diploma de maturitate” se ridică la cîteva milioane. Potrivit unei frumoase tradiții, după terminarea examenelor și după ultimul bal școlar, posesorii „foii de drum pentru călătoria în viață”, elevii și elevele de ieri se plimbă în grupuri în Piața Roșie, întîmpînd aici zorile primei zile a vieții lor de adulți.

De obicei, acest important eveniment se petrece în timpul celor mai frumoase zile de vară. Fetele poartă rochii albe. Revărsarea zorilor învăpăiază bătrînele ziduri ale Kremlinului. Porumbeii se trezesc și inunda piața. Totul respiră prosperitate și poezie.

Și în acest an zorile i-au găsit pe tinerii absolvenți în Piața Roșie. Dar pentru a rămîne credincioși acestei tradiții, ei au fost nevoiți să înfrunte ploaia și vîntul în pardedie și impermeabile. Farmerul a fost rupt, bucuria n-a mai fost aceeași. Cunosci absolvenți care și-au promis să revină anul viitor. Le dorim o zi frumoasă!

O mie de chipuri

Mulțimea moscovită are nenumărate chipuri. Cel care străbate străzile și se oprește pentru cîteva clipe în dreptul noilor etalaje, reluîndu-și apoi pasul grăbit, este mulțimea de fiecare zi, preocupată, grăbită să ajungă la destinație.

Dacă vrei să vezi mulțimea de duminică, destinsă, calmă, duceți-vă la Expoziția realizărilor economice. Către ora 11 un adevărat torrent de oameni se revarsă din metro, înaintea încet și valurile sale mereu reînnoite se opresc în fața intrării unde se află ghișeele.

După ce trece pragul expoziției, această mulțime se răspindește în pavilioane, ori în parc. Un val nesfîrșit de oameni intră și iese din pavilioane. Unii fac un tur de ansamblu pentru a-și forma o imagine generală asupra expoziției, alții dispar îndată în pavilionul pe care doresc să-l viziteze mai pe îndelete. Seara, același curent pornește în direcție opusă.

Pescarii amatori

Expoziția își are însă și vizitatorii săi grăbiți. Sînt pescarii amatori. Administrația expoziției a avut buna idee de a auto-

riza pescuitul în lacurile care se găsesc pe teritoriul său și sînt pline cu crapi și carăși de toată frumusețea. Vă închipuiți bucuria pasionaților de pescuit!

Începînd cu orele opt dimineața, ei se postează în fața casei de bilete tunid și fulgerînd împotriva administrației care nu vrea să priceapă că la o oră așa de înaintată peștele nu se mai lasă prins. Dacă intrarea ar fi liberă ei ar fi aici încă de la patru dimineața.

Îndată ce reușesc să pătrundă înăuntru, iau troleibusele care îi poartă la celălalt capăt al teritoriului expoziției, în regiunea lacurilor. În jurul acestor lacuri, administrația a avut grijă să instaleze bănci. În apropiere se află un chioșc mare unde, contra sumei de trei ruble, pentru o oră de pescuit, pescarul primește o undiță gata pregătită. Încolo totul depinde de norocul fiecăruia și... de pofta de mîncare a peștilor. În ziua cînd am vizitat lacurile (era pe la orele 10), toate băncile erau ocupate, ca și porțiunea dintre ele, iar un paznic al expoziției se ocupa cu descoperirea contravențiilor.

Din timp în timp se auzeau exclamații admirative ce saluta pe fericii norocoși, în a căror undiță se zbătea alte un pește mare. Aceștia erau desigur de mulți, dar, din păcate, mai erau și destui ghinioniști.

Cînd să plec, pe la ora unu, un flăcău solid, în uniformă militară, mi-a arătat trei carăși plîpînzi de vreo 50 de grame, făcîndu-și bilanțul:

— Trei ore! Pentru peștișoriiăștia prăpădiți! M-au costat nouă ruble!

Ce să-i faci, ghinionul!

N. Novikov

Jurnalul elevului Romka

1 *Încă din primele zile ale ocupației Romka scrie: „Dacă totuși nemții vor redeschide școlile, ar fi interesant de știut cum o să studieze religia, cum o să dovedesc că lumea a fost creată în șase zile, că omul a fost zidit din lut și că Dumnezeu l-a înșuliat viață”.*

Tată și o altă însemnare:

13 iulie 1941

Azi dimineață m-am dus în oraș. Am trecut pe la F și împreună am mers la familia Lemberg. Mai erau cuprinși de panică, în urma recentelor pogromuri. Apoi F a venit la noi. A luat cițiva trandafiri, dar n-a rămas mult, deoarece părinții nu voiau s-o lase să iasă din casă. La mine venea, cum se spune, „ilegal”. Unii din „tovarășii” mei se miră că îndrăznesc să ies pe stradă cu o evreică. Abia acum îmi dau seama cine îmi este cu adevărat tovarăș. Las' să se mire, să ridă de mine, asta nu face decît să-i demaște cît sînt de josnici...

30—31 iulie 1941

În cursul zilei de azi am fost la Șepelin. Am auzit explozii. Probabil că bombardau Dubno. Pe drumul spre Șepelin am zărit vreo 10 tanchete și tancuri incendiate. Pe cîmp — un vămășag de tunuri.

La 30 iulie m-am dus la rîu să mă scald. În preajma lui se aflau de asemenea nenumărate tancuri germane, într-un hal fără de hal. De treaba asta se îngrijiseră cei de prin partea locului.

De-am avea măcar știri de pe front!... Tare-i greu să trăiești pe lumea asta, deși nemții se îngrijesc pe cît pot să ne ușureze viața ușurîndu-ne de suflete!

O întîlnire tristă: a venit un nou slujbaș să înregistreze consumul de lumină. Era... profesorul nostru de chimie...

23 august 1941

Azi dimineață ne-a bătut la ușă o femeie din „Ucraina răsăriteană” (așa era denumită, sub ocupație, Ucraina sovietică — N.R.). Probabil că nu reușise să se refugieze, și acum nu-și putea găsi de lucru. Pretutindeni i se reproșa naționalitatea rusă... Se mira într-una: „Ce-au mai născocit și ăștia, un fel de dezbinare a naționalităților”... Primise educație sovietică și nu-și putea închipui cum de pot fi făcute deosebiri între naționalități, cum de e posibil ca naționalitățile să nu fie egale în drepturi. Și a mai adăugat cu tristețe în glas: „În Uniunea Sovietică cu toții puteam munci, ba chiar eram datori să muncim...” Cu toată împlinirea pe care o suferea, se arăta plină de mîndrie: „Ocarîți-o voi cît vreți, eu tot la Uniunea Sovietică trag”. Bravo ei!

Intr-un timp, Kremeneș se afla departe în spatele frontului fascist. Iată ce scrie în acea perioadă Romka: „Astăzi a fost afișată o nouă ordonanță, și anume, să fie predate toate aparatele de radio. Pe cei care nu se supun îi așteaptă moartea! Termenul — pînă la data de 10... Apoi altă ordonanță: pînă la data de 10, să fie predate toate armele, precum și toate materialele de proveniență militară. În caz de nesupunere — pedeapsa cu moartea... Ei, naiba să-i ia. La creion am o apărătoare făcută dintr-un cartuș. Va trebui să-l îngrop, altfel au să-mpuște un nevinovat”. Iar după cîteva zile: „Ieri am făcut rost și m-am furiosat pînă acasă cu trei volume din „Capitalul”. Astăzi, însă s-a ordonat să se predea toate cărțile cu caracter politic. N-au decît s-aștepte”.

30 octombrie 1941

Este într-adevăr uimitor cît de puternic a influențat în acești doi ani, educația sovietică asupra copiilor. Acum cîteva zile o cunoștință de-a noastră, care are un băiat în clasa patra, ne-a povestit cum într-o zi l-a întrebât pe băiatul său ce-a făcut la școală.

Acum cincisprezece ani, în primăvara anului 1944, unitățile Armatei Sovietice au eliberat unul din cele mai vechi orașe ale Voliniei, Kremeneș. Ruine, incendii, suferință — iată ce au găsit ostașii care au pătruns în oraș. În acele zile, cînd la Kremeneș viața abia începea să reîntre pe făgașul firesc, în minile membrilor Comisiei extraordinare de stat pentru cercetarea barbarilor săvîrșite de cotropitorii fasciști a încăput un document neobișnuit — jurnalul elevului Romka.

Tinărul Romka, pe care nimeni nu-l cunoștea, însemnase zi de zi, într-un carnet, tot ceea ce văzuse în timpul ocupației. Băiatul acesta, în vîrstă de 14 ani, care trăise numai doi ani sub regimul sovietic (pînă în 1939 această porțiune din Volinia aparținuse Poloniei panilor), nu numai că nu s-a arătat cuprins de disperare în lungă perioadă de ocupație fascistă dar, pînă și în cele mai grele zile ale insucceselor Armatei Sovietice a cruzut nestrămulat în victorie.

— La prima oră ni s-au spus povești.

— Cine vi le-a spus?

— Părintele.

Sărmanul preot!

16 martie 1942

Astăzi notez din presupunerile noastre asupra cursului evenimentelor pe front, pe care le facem pe temeiul cîtorva cuvinte dintr-o fițiucă, lipsite, la prima vedere, de orice semnificație: „La vest de Kursk au fost nimicite 10 divizii sovietice”. În numerele precedente ale ziarelor, cînd era vorba de luptele de la Kursk, se scria despre zeci și sute de divizii sovietice nimicite la est. Iar acum, la vest. Dar e cît se poate de limpede! Pe frontul central are loc ofensiva victorioasă a armatelor sovietice. Așa trebuie să și fie! Și ceva mai departe: „Astăzi, la mare înălțime, deasupra norilor, a zburat un avion. A strălucit o clipă argintiu în soare, de mi-a sărit inima din piept. Avioanele germane sînt vopsite în culori închise, iar acesta era argintiu. Era deci de-al nostru, sovietic!”

Cu ochii lui ageri de copil, Romka observă totul în juru-i, învață plin de sîrguință limba germană pentru a putea „pescui” mai ușor în ziarele fasciste comunicatele de pe front. Își întocmește singur o hartă pe care însemnă cu mîgălă linia frontului, ia notă de ce se întîmplă în oraș. Jurnalul său este un adevărat act de acuzare împotriva fascismului: „A prins din nou aripi turismul „voluntar” în Germania. „Miliția și jandarmeria au devenit atît de serviable, încît pe cer trecînd pe lista „excursiilor” îi vizitează chiar în timpul nopții. „Turistilor” li se trimite mașina de parcar și bancheri, atît doar că e un camion care îi duce direct la gară”.

În luna august fasciștii au trecut la exterminarea evreilor din ghetoul orașului.

„Astăzi au ridicat-o pe F. Nici nu pot exprima simțămîntele care mă încearcă. Era singura fată de care mă lega o prietenie într-adevăr sinceră... F. a fost cu adevărat o fată bună, curajoasă. A pășit tot timpul cu capul sus. S-a întîmplat acum o jumătate de oră, azi, 19 august 1942, la ora 6 și 35 de minute. Sînt convins că nici în ceasul morții nu-și va pleca capul. F., să știi că n-o să te uit niciodată și, poate, cîndva o să te răzbum!”

E cu neputință să redăm aici întregul jurnal al lui Romka. El cuprinde două caiete voluminoase, așternute cu scris mărunt. Romka n-a reușit să ia legătura cu ilegalistii, n-a reușit să se alăture partizanilor, dar, cu toate acestea, a fost un adevărat patriot.

29 iunie 1942

Ziarul care a apărut ieri anunță înregistrarea bicicletelor. Datorită alitudinii pline de „bunăvoință” a autorităților de ocupație, oamenii se arată bănuitori față de orice înregistrare. De aceea, bicicletele au sosit în fața comisiei de înregistrare ca să spun așa în costumul lui Adam. Un bătrîn, de pildă, a adus într-o mină roșie, iar în cealaltă cadrul. Desigur, ceea ce adusese bătrînul era o bicicletă, numai că era cam greu s-o folosești. Proprietarilor li s-au înmînat niște hîrtii. Asta vrea să se cheme administrație bazată pe încredere în popor...

Prețuind forța cuvîntului tovarăș, Romka dovedește un impresionant alășament față de noțiunea aceasta. „Alaltăieri noapte, — scrie el — la mare înălțime deasupra orașului, a zburat o escadrilă sovietică. Se îndrepta probabil spre Lvov, deoarece după o oră și jumătate s-a întors. Cîte nădejdi ne în-

sulă avioanele... Te gîndești că uite, aici la numai cițiva kilometri deasupra ta zboară oameni sovietici liberi, care nu îndură călcîiul „eliberatorilor nemții”. După două ore sînt din nou acasă, unde-și pot purta uniforme, unde-și pot spune unul altuia tovarășe!...

Se apropie 7 Noiembrie, sărbătoarea mea. Oare o să pot prinde Moscova? Să încerc, poate o să reușesc”.

Și iată că a sosit și sărbătoarea lui Romka.

7 noiembrie 1942

Iată că a sosit și cel de-al doilea octombrie pe care-l sărbătoresc singur, cu mine însumi. Cu toate acestea mă simt într-o stare de spirit sărbătorească. Vremea s-a arătat neprietnică. Dimineața ploaie, apoi vînt și ger...

M-am dus în cerdac și am pus toate plăcile mele sovietice. Mă simt așa de trist, că-mi vine să plîng. „Ei, căluții mei, căluții mei de oțel”, „Rămas bun comsomolista”, „Oraș drag”... Ah, ce mult aș vrea ca cuvintele acestui din urmă cîntec să fie profetice.

Patefonul cîntă înăbușit. L-am acoperit cu o plapomă, căci e primejdios să pui astfel de plăci. Melodiile îmi amintesc lucruri dragi, îmi amintesc de 7 Noiembrie 1940. Pentru mine, ziua aceea a fost o zi fericită. Era o vreme posomorită, căldură deși era în noiembrie. Ce plăcut era să treci prin fața tribunelor, cu puștile de lemn „în cumpănire”... Un simțămînt nedeslușit îmi umple atunci sufletul. Ai vrea să cînti să strigi. Visul meu e ca aceste însemnări să ajungă cîndva în mina oamenilor sovietici: ei, numai ei, pot să mă înțeleagă. Sînt convins că același sentiment îl încearcă și moscoviții, atunci cînd defilează prin Piața Roșie. Cum or fi sărbătorind oare acum ziua aceasta? O fi avut loc parada în Piața Roșie? Nu mă îndoiesc că are să vină o dată și ziua luminoasă, cînd o să văd oamenii care o să-mi răspundă la această întrebare. Ziua aceea va fi cea mai fericită din viața mea. Deocamdată vă felicit, dragi tovarășii, cu prilejul celei de a 25-a aniversări a Marii Revoluții Socialiste din Octombrie!

Spre sfîrșitul anului 1942, Romka scrie:

„Ascult emisiunea pentru front a Uniunii Scriitorilor Sovietici. Și ei adresează un salut ostașilor Armatei Roșii, care au pornit ofensiva pe fronturile central și de la Stalingrad... Țara își încordează toate forțele pentru victorie. O asemenea țară trebuie să învingă și va învinge! Mi-e ciudă că nu pot contribui și eu la realizarea acestui țel măreț”.

Situația pe front se schimbă tot mai mult, armatele sovietice trec la ofensivă. În acele zile Romka scrie: „Ofensiva sovietică continuă pe întreg frontul. Anul trecut, nici prin gînd nu-mi trecea că o să apuc să trăiesc această clipă. Și iată că am apucat-o, ba o s-o apuc și pe aceea cînd nemții se vor căra de aici!”

8 august 1943

Ura, dragi tovarășii! Frontul de răsărit a fost rupt! Acum va începe o a doua ofensivă sovietică, al cărei rezultat va fi... Imi vine să sar în sus de bucurie. În ultimele zile, veștile cu privire la luptele crîncene de pe frontul de sud mi-au tocit nervii. Imi dau perfect de bine seama că acolo, nemții și-au concentrat cele mai bune divizii S.S., că și-au aruncat în luptă „tigrii”. În fiecare zi cînd iau în mîna

ziarul, mă întreb: „Acum”? Răspunsul pe care l-am primit tot timpul a fost „Nu”. Astăzi, însă, răspunsul a fost „Da!”. În comunicatul german am înțeles cuvintele mult dorite: „Pentru scurtarea frontului am evacuat orașul Orel; pe frontul de la Belgorod continuă cu înverșunare lupte grele, defensive”.

Ultima însemnare din jurnalul lui Romka este datată 11 ianuarie 1944.

„N-am mai scris de multă vreme, căci nu mi-a fost gîndul la asta. Acum frontul se află exact la 115 km de noi. Evacuarea a și început. Mă pregătesc să fug în pădure. Jurnalul o să-l îngrop. Ce fericit aș fi să-l pot dezgropa cîndva! Cu bine tovarășii! Moarte cotropitorilor fasciști!”

Au trecut cinci luni de cînd ascult cu regularitate Moscova, așa că sînt bine informat asupra evenimentelor de pe front.

Nimicîți-i pînă la unul pe ticăloșii care au vrut să ruineze, să distrugă patria noastră. Niciîcînd, Rusia nu s-a aflat atît de sus ca astăzi, niciodată n-ar fi ajuns unde este, de n-ar fi purtat mîndrul nume: Uniunea Sovietică! Iar după război, patria mea dragă se va înălța și mai sus. Numai s-apuc vremele acelea și atunci o să vedem”.

S-au scurs mulți ani de atunci. După procesul de la Nürnberg, jurnalul elevului Romka a fost predat arhivelor, unde este păstrat alături de multe alte documente importante. Cu asta nu se termină însă povestea jurnalului. Însemnările elevului sovietic au impresionat profund pe unul din foștii membri ai Comisiei extraordinare de stat, Tatiana Alexandrovna Ilerițaia, care nu vroia cu nici un preț să creadă că Romka pierise. După o serie de încercări nereușite, Tatiana Alexandrovna a restabilit numele complet al autorului jurnalului: Roman Alexandrovici Kravcenko — Berejnoi. A mai trecut cîțva timp, și Tatiana Alexandrovna a reușit să dea de el...

Da, Romka supraviețuise!

Imediat după eliberarea orașului Kremeneș, Romka a intrat în rândurile armatei, și a ajuns pînă la Berlin. Dar, să-i dăm cuvîntul.

IN LOC DE EPILOG

(Din scrisoarea lui R. A. Kravcenko-Berejnoi).

Au trecut anii și iată că din nou am în față jurnalul meu din tinerețe, pe care acum îl răsfoiesc nu ca autor, ci mai curînd, ca cititor pus pe critică.

M-am lovit în viață de tot ceea ce în concepția unui tînar sovietic constituie atributul unor vremi de mult trecute, prer evoluționare: am călătorit cu trăsura, am învățat la gimnaziu, am învățat latina și religia, am cîntat într-un cor bisericesc, ba chiar am tîmțiat cu cădelnița. Și toate acestea pentru că, potrivit tratatului de pace de la Riga, epilog al intervenției armate împotriva tinerei republici sovietice, o parte din teritoriul Ucrainei de vest, și odată cu ea și orașul meu natal Kremeneș, au fost anexate Poloniei burgheze. Așa se face că m-am născut într-o familie de ruși, dar pe teritoriul polonez.

Tatăl meu, ofițer în fosta armată rusă, a participat la primul război mondial. În 1917, fiind demobilizat în urma unei răni primite, s-a întors acasă. Nu după multă vreme, granița „s-a mutat” spre răsărit. Totuși, dragostea de patrie, de poporul din care ne trăgeam s-a păstrat neștirbită și a fost transmisă și copiilor — fratelui meu mai mare, luri și mie.

În perioada anilor 1939—1941, biblioteca noastră s-a completat cu un mare număr de cărți sovietice: „Așa s-a călît oțelul”, „Născuți în furtună”, „Pe Donul liniștit”, „Poemul pedagogic” și multe altele care, în anii grei ai ocupației au continuat să ne facă educația în spiritul moralei, concepțiilor sovietice.

Așa ne-am educat, ne-am format conștiința și, cînd în martie 1944 orașul Kremeneș a fost eliberat, i-am întîmpinat pe sovietici ca pe cei mai apropiați, cei mai dragi oameni din lume.

La cîteva zile după eliberare eu și fratele meu am fost primiți în Comso-

(continuare în pag. 10-a)

Ibsen, Orlova, Nora

E aproape un sfert de veac de atunci. Primele filme sovietice pătrundeau, aproape pe furis, pe ecranele noastre, bucurându-se în cel mai bun caz de indiferența criticii oficiale. Publicul autentic își descoperea, însă, un interes considerabil în raport cu aceste producții cinematografice, ignorând, pe bună dreptate, avizul „specialiștilor” stipendiați de infama ocir-muire.

Și s-au perindat în vremea

aceea, rind pe rind, câteva comedii muzicale fermecătoare, care cîntau omul și dragostea lui legitimă de viață nouă. Se intitulau diferit: „Toată lumea ride, cîntă și iubește”, „Cercul”, „Volga, Volga”. Ne-am îndrăgostit cu toții în anii aceia de o „stea”. O chema Liubov Orlova; avea un glas cristalin, plin de inflexiuni șagălnice și duioase, pe care îl însoțea adesea cu grațioși, seducători pași de dans.

A trecut vremea și n-am uitat-o pe Orlova. Am revăzut-o în pelicule mai vechi și mai noi. Ne-am întemeiat credința că e o mare actriță de film, care strălucește în comedia muzicală.

În mai 1959, la Moscova, am reîntîlnit-o în carne și oase. De astă dată, ca actriță de teatru. Aici apărea prima surpriză. Juca în „Casa de păpuși” o partitură cu intonații tragice. Protagonista de comedie într-o piesă cu densă substanță dramatică; aici putea fi înregistrară a doua surpriză. Însirșit, a treia surpriză începea acolo unde sexagenara interpreta rolul unei femei mai tinere cu cel puțin treizeci de ani.

Am așteptat spectacolul cu multă nerăbdare, cu destulă curiozitate. Ne-a întîmpinat în scenă o Orlova care părea născută pentru teatru, demonstrând

că-i cunoaște toate subtilitățile, toate datele caracteristice. Juca în modul cel mai firesc, fără nici un efort vizibil, drama. Melodia proaspătă a glasului ei avea tonuri învăluitoare, pe deplin consonante cu partitura tragică. Nu mai fredona cîntece vesele, dar armonia dintre gînd și cuvînt crea o muzică tristă, plină de semnificații. Avea 60 de ani? Avea mai puțin de 30 de ani? Mi-ar fi foarte greu să spun. Avea în orice caz vîrsta Norei, temperamentul, preocupările și frămîntările ei. Orlova aducea în scenă mărturia miracolului întru chipării, a acelei depline identificări cu rolul, pe care o proclama Stanislavski, pe care o apăra cu strășnicie cele mai bune manifestări ale teatrului contemporan.

Există în „Casa de păpuși” un moment de mare intensitate tragică. Nora își dă seama că fericirea ei iluzorie e pe cale să se năruie. Nu mai vede nici o ieșire din impas. Și vrea totuși să mai ascundă de soțul ei, Helmer, apropierea catastrofei. Ii vine ideea să repețe tarantella, pe care o va executa foarte curînd la un bal. Ii roagă pe Helmer s-o ajute. Nora dansează, ca să-i ascundă tristețea ei. Pașii de balet sînt febrili, din ce în ce mai agitați. Mișcarea indică o veselie exuberantă. Numai că în vremea aceasta, obrazul ascuns de Helmer plînge, geme, comunică disperarea. Pe acest contrast dureros — elanul exterior, transmis prin mișcarea dansului, și enorma durere interioară, transmisă de rictusurile feței — Orlova creează una din marile scene ale spectacolului, în care neobișnuita ei hărăzire artistică își dă întreaga măsură.

Exceptional de interesante sînt și scenele finale. Nora și-a dat seama de inconsistența „idilei” conjugale de la început, de imoralitatea „moralei” burgheze a lui Helmer. Orlova se transformă în fața ochilor noștri dintr-o locuitoare senină și destul de inconștientă a „Casei de păpuși”, într-un om întreg, care gîndește, care vede adevărul și abandonează lăcașul minciunii, durat cu zel de Helmer. În aceste momente, actrița dobîndește o impresionantă statură scenică: ea apăra cu pasiune dreptul femeii la viață, ea protestează cu vehemență împotriva ipocritelor relații familiare din lumea în care trăiește, protestînd în același timp cutărie

Horia Deleanu

(continuare în pag. 11-a)

PĂRĂSESC PARISUL...

Ziarul „Komsomolskaia Pravda” din 5 iulie, publică următoarea scrisoare

M-am născut și am crescut în Franța. Cunos bine Parisul și împrejurimile lui, literatura și obiceiurile acestui mare popor, vorbesc la perfecție limba franceză. Probabil că aș fi fost fericit în Franța dacă n-ar fi existat pe lume o altă țară...

Rusia. Cuvîntul acesta l-am învățat împreună cu alt cuvînt minunat: mama. Cuvîntul acesta era rostit în familia noastră mai des decît altele. Cînd am crescut, cuvîntul Rusia nu-mi mai dădea liniște. El mă făcea să trag cu urechea la discuțiile care se purtau în casa noastră, să cotrobăiesc prin rafturile prăfuite ale bibliotecilor, să ascult povestirile bătrînilor Cuvîntul Rusia m-a determinat să iau arma în mîna în timpuri grele. Cuvîntul acesta m-a adus apoi pe meleagurile străbunilor mei.

...Părinții mei au făcut o mare greșală. În furtunosul an 1917 ei n-au văzut zori luminoase care se ridicau deasupra Rusiei, și au plecat în Franța. Erau tineri și sănătoși, se iubeau unul pe altul, nu se temeau de muncă și li se părea că au tot ce le trebuie ca să fie fericiți. Dar n-au avut parte de tercire...

Nu departe de Paris, în localitatea Sainte-Genevieve de Bois există un cimitir rusesc. Acolo își dorm somnul de veci cei care au respirat aerul Rusiei și pe care soarta i-a dus departe de Patrie. Aveam 6 ani cînd m-am dus pentru prima dată cu mama la cimitir. Mi s-a întipărit adînc în memorie biserița albă, mestecenii, sălcii și cana de sticlă cu pămînt uscat într-însa.

— Pămînt rusesc, — a spus mama și a oftat...

De atunci m-am dus deseori la cimitir. Ascultam foșnetul tainic al mesteceailor și urmăream norii albi

care pluteau lin spre Răsărit

Acasă vorbeam numai rușește. Mama îmi citea poezii din cărți rușești. Tatăl meu îmi vorbea despre pădurile rușești, despre cîmpiile nesfîrșite, despre oamnenii mari ai Rusiei.

Tata aducea acasă ziare în care apărea un cuvînt tainic pentru mine: U.R.S.S. Citea zările acestea cu glas tare și exclama încîntat:

— Ai văzut, ai noștri? Bravo lor!

Îmi aduc aminte cu ce însuflețire îmi vorbea despre cursele eroice ale aviatorilor sovietici, despre faptul că „tînăra Rusie a fost în sfîrșit recunoscută de toate puterile”. Și iar repeta încîntat fraza lui favorită:

— Ai văzut, ai noștri? Bravo lor!

Pentru tata „ai noștri” erau toți cei care trăiau acolo unde se îndreptau norii cei albi, în Rusia cea nouă ce purta acum un nume tainic pentru mine: U.R.S.S.

Mă interesam de tot ce era legat de această țară. Mă certam cu vehemență de adolescent cu toți aceia care vorbeau Rusia de rău.

Intr-o zi, tata a adus o hartă mare pe care a atîrnat-o pe perete. Pe hartă, Uniunea Sovietică era însemnată cu verde. Lîngă harta aceasta am învățat de la tata geografia și istoria Rusiei, care nu semănau de loc cu ceea ce ni se spunea la școală.

...Adolescența mea a început în împrejurări grele. Fasciștii au cîmpit Franța, apoi s-au îndreptat spre Răsărit; Rusia era în primejdie.

Nu puteam asculta radio-ul. Din cînd în cînd reușeam să prindem pe furis cîrmele din emisiunile Moscovei și ale Londrei. Pămîntul Rusiei era trecut prin foc. Mama plîngea, iar tata rostea fraza lui obișnuită:

— Ai noștri vor rezista...

Toți cei cărora le era scumpă dreptatea și libertatea nu puteau sta, în acele zile, cu brațele încrucișate. Tata s-a înrolat în armata Rezistenței. Am luat și eu arma în mîini și am plecat într-un detașament de partizani. Sute de ruși au luptat cu fasciștii pe pămîntul Franței. Mulți mureau cu mîngîierea că și-au dat viața pentru Rusia. Eroii erau înmormîntați în cimitirul unde foșneau tainic mestecenii și sălcii îndurerate și plecau crengile pînă la pămînt...

După război, familia noastră a înțeles că nu mai poate trăi printre străini. Ne dădeam limpede seama cît de greu îi va fi Rusiei să-și vindece rănile pricinuite de războiul acela pustiitor. Și dorința noastră de a ne întoarce în patrie era cu atît mai puternică. Mama n-a mai apucat clipa mult dorită. Ultimele ei cuvinte au fost: „Cît e de greu să mori printre străini!”

Familia noastră a căpătat celățenia sovietică. N-are rost să descriu simțămîntele pe care le-am încercat cînd am văzut pădurile, cîmpiile, uzinele de pe pămîntul rusesc. Am trecut frontiera sovietică într-o dimineață. Păsările ciripeau mai frumos ca oricînd și pretutindeni domnea o liniște neobișnuită. Aveam senzația că ne întoarcem acasă după ce am orbăcit ani de-a rîndul print-o noapte fără sfîrșit... Tatăl meu n-a mai putut rezista și s-a așezat pe iarba drumului. Lacrimile îi curgeau șiroaie pe față. Plîngeam și eu.

În ceața subțire a dimineții țara cea mare și tînără își dezvăluia în fața noastră frumusețile.

Gleb Plaskin

compozitor

Moscova

Eterna problemă a dragostei...

„Iubirea vîrste nu cunoaște” — spusesese cîndva Pușkin, cîntărețul gingașei Tatiana și al dragostei ei neîmplinite pentru Oneghin. Da și totuși... nu. Căci oricîtă dreptate i-am da poetului nu putem să nu recunoaștem (unii poate numai în adîncul sufletului nostru și nu fără regret) că iubirea e, în primul rînd, atributul tinereții. Și fără prea mult efort, literatura ne va întări părerea. Iubirea dintre Romeo și Julietta nu poate fi închipuită în afara tinereții, de asemenea nici pasiunea Francisca di Rimini. Werther e tînăr și „prima iubire” a lui Turgheniev aparțin unei tinereți de mult trecute. Poezia neîntîlnită și unică a primelor visuri de dragoste, emoția celei dintîi întîlniri, elanul și avîntul ce înaripează dragostea împărtășită, sîdînd în suflet încrederea, voința de a cuceri înălțimi, de a făuri, de a crea lucruri minunate, toate aceste clipe pe care nicîcînd nu le uim în viață, trăiesc în aroma îmbătătoare a anilor de tinerețe. Și chiar dacă vei mai încerca sentimentul de dragoste și poate, nu odată, mai puternic, mai înflăcărat, impresia unică, bucuria primei iubiri vor rămîne neșterse și neegalate.

E firesc, dar, ca discuțiile despre prietenie și dragoste să fie frecvente în rîndurile tinereții. E o problemă despre care s-a vorbit totdeauna și se vorbește și în zilele noastre cu

aprindere. Pentru tineretul care trăiește într-o lume nouă și al cărui drum de viață se va desăvîrși în societatea comunistă, problema aceasta prezintă o importanță deosebită. Practica societății sovietice a arătat că în formarea omului de tip nou, aspectul relațiilor sale cu familia, cu prietenii, viața personală, cum sîntem obișnuși s-o numim, constituie un factor ce nu trebuie uitat. Aceste elemente fac parte intrinsecă din portretul moral al omului sovietic. Și poate fi demn de acest nume numai cel ce și în viața obiștească și în viața personală se dovedește la înălțimea exigențelor moralei comuniste.

De aceea, nu e de mirare că revista Lunosti (Tinerețe) a inițiat în paginile sale o discuție despre prietenie și dragoste, oferind cititorilor săi posibilitatea unui schimb de păreri într-o problemă care pe mulți o-a putut frămînta. Discuția a pornit de la două scrisori, ale căror autoare s-au adresat redacției cu rugămintea de a le da un sfat, un ajutor. Lena Golubeva e studentă în anul III. În timpul practicii la uzină a făcut cunoștință și s-a îndrăgostit de un muncitor. Dar foarte curînd iubirea lor a fost întinecată de unele comentarii ironice ale colegilor de facultate, iar mai apoi Lena însăși începu să se îndoiască de sentimentul său. I se părea că tînărul nu are un orizont cultural prea

larg: „Am simțit că de fapt nu sîntem prieteni... nu aveam despre ce vorbi, nu aveam ce discuta”. Plictiseala nu e un climat favorabil nici prieteniei, nici iubirii. „Am simțit că prezența lui mă îndispune, că el însuși începe să-mi fie nesuferit... Așa s-a rupt „prietenia” noastră” — mărturisește Lena. Să nu ne grăbim însă a condamna pe studenta care s-a considerat „superioară” muncitorului. Să nu vorbim încă de disprețul ei pentru acest tînăr. Lena nu are sufletul împăcat. Tocmai de aceea s-a adresat redacției Lunosti. Regretul pentru primul sărut dat, poate fără un sentiment de adevărată iubire, se unește cu remușcarea că a fost superficială, că a procedat cu usurînță cînd a pus capăt acestei prietenii. „Unde am greșit?” se întreabă Lena și totodată întreabă redacția și în fond pe mulți tineri de aceeași vîrstă cu ea.

Acești prieteni necunoscuți cărora Lena le ceruse sfatul i-au răspuns cu dorința sinceră de a-i veni în ajutor. Unii au condamnat ușurința, superficialitatea Lenei care nu a căutat să-și ajute prietenul să învețe, să se cultive, să-și lărgească orizontul de cunoștințe. Tamara Burianova din Moscova i-a scris Lenei Golubeva: „Dumneata, Lena, spui că nu aveai despre ce să vorbești cu acest tînăr. Dar ce ai făcut pentru ca în afară de sărutări să mai

existe între voi și alte lucruri comune? Scrii că ai făcut cunoștință cu acest om în timpul practicii. Peste cîțiva ani dumneata ai să fii inginer și ca să fii un inginer priceful trebuie să știi cum lucrează un muncitor de rînd. Deci, puteai vorbi cu el despre munca dumitale... Dacă nu aveai despre ce vorbi, de vînd ești numai dumneata, Lena. Ai căutat oare să-i lărgești orizontul de cunoștințe, te-ai strădui să-l convingi să se înscrie la un curs seral pentru tineretul muncitor?” Aceași întrebare i-a pus Lenei în scrisoarea sa și Vladislav Șegolev, muncitor într-o uzină din Moscova, care a subliniat cu acest prilej că datoria fiecărui tînăr este „de a-și ridica nivelul cultural, de a învăța, de a se apropia în felul acesta de comunism!”

Răspunsul cel mai bun i l-a dat însă Lenei Golubeva o tînără din Lvov. Cel mai bun, pentru că este cel mai concret, este însăși experiența de viață a celei ce a trimis scrisoarea. Lesia, autoarea scrisorii, a făcut cunoștință în condiții, am putea spune, romantice cu un om al cărui trecut îl apăsa greu. Dragostea pentru o femeie nedemnă îl dusese pe calea necinstei și apoi a închisorii. Omul păstra în suflet amărăciunea iubirii înșelate, a vieții ce părea a fi ratată. Dar Lesia, ca dragostea ei curată, cu firea et înțegră, l-a salvat pe acest om

să reinvie la o existență nouă, cinstită, frumoasă. Ea a știut să-l înalțe la o viață demnă, să-l smulgă din mocirla în care părea că se afundă. Curajul, holarirea, lupta Lesiei pentru omul iubit și totodată și biruința ei totală sînt răspunsul cel mai potrivit la scrisoarea Lenei Golubeva.

O fată din Permi, Lusia Panova, a împărtășit redacției Lunosti mica ei dramă. Ea s-a împrietenit cu un tînăr tatar. Dar părinții nu vor să audă de el, numai pentru că... e tatar. Lusia trebuie să-l vadă pe ascuns, ceea ce o amărăște și mai mult. „Trebuie să nimicim rămășițele vechii mentalități” — o îndeamnă pe Lusia Panova într-o scrisoare Vera Sarașudinova, din orasul Lizrani. Și Vera a trecut printr-o situație asemănătoare. Cînd a vrut să se căsătorească, părinții vitelorului ei sot au protestat ca el — un tatar — să ia de nevastă o rusoaică. Vera povestește cît de fericită e căsătoria ei, care a înfirmat toate prezicerile pesimiste și temerile familiei soțului ei și o sfințete pe Lusia Panova să treacă peste judecățile unei lumi apuse, să dovedească că este un adevărat o fată educată în spirit sovietic, pentru care nu există discriminare între naționalități și rase.

T. Nicolescu

AMERICA DESCOPERĂ UNIUNIA

Marele adevăr

Americanii despre Expoziția sovietică de la New York

Cartea de impresii a Expoziției sovietice de la New York strânge în paginile ei un bogat material documentar demn de a fi cercetat cu interes de oamenii politici, de economiști, publiciști, sociologi și psihologi. Evenimentul solicită atenția multilaterală a vizitatorilor și impresiile notate chiar fugar alcătuiesc un peisaj panoramic al preocupărilor majore, caracteristice contemporanilor noștri.

Iată o notație în stil „american”. O semnează un student din S.U.A.: „Excepțional! Contactul cu tehnica voastră cosmică mă îndreptățește să afirm că expoziția viitoare o veți organiza în Lună. Aici înțelegi viitorul omenirii.”

În sălile expoziției limba lui Shakespeare domină, dar accentele guturale se întretaie adesea cu cele pline de sonoritate muzicală ale spaniolei și francezei. Aici se întîlnesc turbanele indienilor cu pălăriile uriașe ale mexicanilor, bluzele multicolore ale yankeilor cu vestimintele de un alb imaculat ale arabilor.

Nota dominantă a impresiilor, exprimate în orice limbă de către locuitorii din orice colț al planetei, este aceea de recunoaștere entuziastă a uriașelor succese dobândite de Uniunea Sovietică. Ele răsună aici, în țara capitalistă cu tehnica cea mai înaintată, în țara care deținea până nu de mult întâietatea în principalele ramuri ale științei și tehnicii, cu o forță nouă și cu autoritate sporită. Aceleași impresii venite, de pildă, de la vizitatorii unei expoziții identice deschisă în India sau Egipt puteau fi considerate avînd valabilitate restrînsă, pentru că termenul de comparație era neconvingător. Chiar și impresiile din ultima vreme ale unor gazetari din Occidentul Europei, la fel de favorabile progresului înregistrat de U.R.S.S. puteau fi bănuite de o optică deformată datorită relativei rămîneri în urmă a țării lor respective. În S.U.A., însă, confruntarea e totală și concluziile au un caracter definitiv.

Dezinformarea — un bumerang periculos

Reproducem un dialog în scris, purtat prin intermediul cărții de impresii de cîțiva cetățeni americani.

Un vizitator supradez informat:

— Prea mult loc pentru tehnică, în comparație cu locul pe care ea îl ocupă în realitatea sovietică. Arătați-ne mai bine cai voștri de muncă.

— Arătați-i un măgar — sint rude! adnotează un alt vizitator.

— Intr-adevăr! O idee foarte bună, intervine în discuție un alt american.

Termenii discuției sint cam tari, dar înțimplarea e plină de semnificație! Dezinformarea a lăsat urme pe care nici contactul direct cu realitatea nu le înlătură uneori dintr-o dată. Acesta e un aspect al problemei. Cel de al doilea, rezultă din marea majoritate a impresiilor notate de vizitatori și din care cităm câteva.

S. Thomson: „Impresiunea cea mai puternică cu care am plectat de la expoziție este următoarea: tot ce am văzut, tot utilajul și toate aceste minunate produse nu pot fi rezultatul muncii forțate, cu care mi s-au împuiat urechile.”

Sofii Selymen: „Începem să înțelegem că am fost dezinformați cu brutalitate.”

D. Krawer: „Totul este atât de grandios, atât de neobișnuit și de uimitor, încît am fost literalmente uluit!”

Charles Galahen: „Uluitor, de necrezut, încîntător. Cutezanța voastră merită să fie încununată de succes.”

O avalanșă de epitețe, de superlative trîmp sub condeiul vizitatorilor obișnuiți, care trăiesc în cea mai dezvoltată țară industrială. Cu toate acestea realizările U.R.S.S. le apar „de necrezut”, „uimitoare”, „neșteptate”. Surpriza e deplină.

Acesta este unul din rezultatele dezinformării: arma calomniei se întoarce ca un bumerang împotriva mînuitorilor ei. În vreme ce noi urmăream pas cu pas progresele științei și tehnicii sovietice, în vreme ce în unele țări din apusul Europei pătrundeau știri, chiar dacă izolate și fragmentare, despre aceste progrese, opinia publică din S.U.A. a fost neîncetat pervertită cu informații false, opuse realității sovietice. Americanii descoperă, cu ochii mari de uimire, că

U.R.S.S. e un adevărat continent al unei civilizații înfloritoare ce depășește, în unele direcții principale, propriile lor realizări.

Adevărurile expoziției

În sălile consacrate științei și tehnicii, vizitatorii sint mai ales muncitori, ingineri, oameni de știință, studenți.

În cartea de impresii a sectorului respectiv întîlnim următoarea însemnare a inginerului William Gregor: „M-a uluit progresul uriaș dobîndit de Rusia în răstimp de 40 de ani.”

Doctorul Zepeda din Mexico mărturisește: „Am rămas cu o impresie excepțională. Aș dori mult ca și la noi, în Mexic, să avem utilaj medical atît de minunat și, lucrul cel mai important, să se acorde aceeași atenție ocrotirii sănătății.”

O familie de oțelari din statul Ohio a sosit la expoziție în formație completă: mama, tatăl, cele două fiice și fiul. Tatăl s-a apropiat de macheta unei uzine metalurgice, remarcînd că la cuptoarele ei sint folosiți numai patru oameni în loc de cinci, ca în uzina unde lucrează el. Jack, fiul lui, se interesează de sateliții sovietici. În fața panourilor înfățișînd construcția de locuințe și mobilierul cu care sint dotate, o gospodină remarcă buna înzestrare tehnică a bucătăriilor, utilajul ce asigură rapiditatea preparării bucatelor.

Sateliții sovietici și cercurile monopoliste

Interesul pentru expoziția de la Coliseum este unanim. Reprezentanții marilor monopoluri și acoliții lor din presă recunosc succesul expoziției și implicit înalta valoare a realizărilor Uniunii Sovietice.

R. Massough de la „New York Journal American” o găsește „colosală, uriașă, atotcuprinzătoare”; T. Festen de la „New York Post” a scris că „Expoziția sovietică în domeniul științei, tehnicii și culturii a făcut o puternică impresie în toate aceste trei domenii”; A. Everett de la Agenția „Associated Press” a numit-o „expoziția frumosului, a bunului gust, a încrederii și mîndriei”; „Christian Science Monitor” consideră că expoziția este o „strălucită afirmare a unei națiuni care demonstrează că știe să realizeze o producție de înaltă calitate, frumoasă, elegantă și de mare precizie”. În sfîrșit, „New York Times” abordează problema de pe pozițiile ce-i sint caracteristice: „Exponatele de la Coliseum dovedesc creșterea potențialului industrial al U.R.S.S. și că Uniunea Sovietică este astăzi un stat industrial modern, de a cărui putere de concurență ar fi neîntelept să nu se țină seama”.

Care sint motivele și în ce moment se produce recunoașterea capacității tehnico-științifice a Uniunii Sovietice de către cercurile politice din S.U.A.?

Succesele Uniunii Sovietice nu sint un miracol, n-au apărut peste noapte așa cum ar putea să reiasă din relatările presei americane, care pînă acum cîțiva ani le ignora și, mai mult decît atît, le contesta. Cotitura s-a produs în clipa cînd primul satelit sovietic și-a luat zborul în spațiul cosmic. Succesele U.R.S.S. nu mai puteau fi tîgăduite, impunîndu-se în cîteva ore. Afirmatia poate să pară o simplă figură de stil, dar în realitate oficialitatea S.U.A., de la marile personalități ale lumii financiare și pînă la gazetarul obișnuit, au descoperit continentul U.R.S.S. în urma unui mesaj venit din Cosmos. Prin intermediul primului satelit artificial s-a aflat în Wall-Street de potențialul uriaș al industriei sovietice și de baletul Teatrului Mare; într-un anumit sens satelitul a transmis datele despre dezvoltarea învîjămintului sovietic, despre victoriile sovietice la Jocurile olimpice și despre construcția de locuințe în U.R.S.S. Atitudinea cercurilor în discuție față de expoziția de la Coliseum încununează această recunoaștere. Consecințele vor fi fără îndoială importante. Strategii și oamenii politici americani vorbesc acum despre un nou raport de forțe pe arena internațională, referindu-se la succesele industriei, agriculturii, construcțiilor din U.R.S.S. Să ne fie nouă permisă remarcă după care, în stabilirea noului raport de forțe, atîrnă greu însăși recunoașterea progreselor înregistrate de Uniunea Sovietică. Dispar tot mai mult calomniile și crește posibilitățile de înțelegere între popoare.

La 28 iunie, cînd cel mai mare avion de pasageri din lume — „TU-114” — a aterizat pe aeroportul newyorkez

Ydewilde, după un zbor fără escală de la Moscova la New York, efectuat într-un timp record, el a adus în S.U.A. nu numai pe cunoscutul om politic F. R. Kozlov, prim vicepreședinte al Consiliului de Miniștri. El a adus totodată amenințarea sovietică pentru liniile aeriene comerciale și industriașii din lumea apuseană, căci e știut că rușii depun eforturi energice ca să pătrundă cu avioanele lor cu reacție în transportul comercial internațional.

Pentru ca amenințarea pe care o reprezintă rușii pe piața internațională a transportului aerian — unde și așa domnește o concurență acerbă — să nu fie lăsată prea ușor, trebuie apreciată în mod just importanța excelentului zbor de la Moscova la New York efectuat de „TU-114” în numai 11 ore și 6 minute. Rușii au demonstrat că au avioane care pot parcurge distanța de 4.200 de mile, dintre Moscova și New York, fără a face escală pentru aprovizionarea cu combustibil. O performanță ca aceasta se vor strădui, fără îndoială, să realizeze și noile avioane comerciale americane cu reacție. Specialiștii recunosc că curenții de aer de pe traseul Moscova—Occident ar fi silit avioanele „Douglas DC-8” și „Boeing-707” să facă escală pentru a se aproviziona cu combustibil. Cu toate că aceste avioane americane cu reacție realizează o viteză superioară, aproximativ 570 mile pe oră față de 500 și ceva cit face avionul rusesc, „TU-114” efectuează practic zborul în mai puțin timp, întrucît nu are nevoie să se aprovizioneze cu combustibil pe drum.

E puțin probabil că rușii vor putea vinde avionul acesta, sau altele, companiilor aviatice americane sau vest-europene — cele mai mari achiziitoare de avioane din lume — deoarece companiile apusene se vor teme că în caz de creștere a încordării internaționale aprovizionarea cu piese de schimb va deveni imposibilă. O primejdie și mai mare o constituie faptul că „Aeroflot”-ul — compania sovietică de navigație aeriană — va deveni un concurent serios pentru companiile aviatice americane și vest-europene pe traseele internaționale, deîndată ce va avea la dispoziție avioane ca „TU-114” și deîndată ce vor fi înlăturate presupusele „defecte” ale acestui tip de avion. Dacă rolul companiilor aviatice apusene pe piața internațională a transporturilor aeriene va scădea, faptul acesta se va răsfrînge indirect asupra vînzării de avioane americane către aceste companii. În felul acesta, progresul aviației sovietice are o însemnătate directă pentru marile firme din industria aviației americane ca „Boeing Aircraft Company”, „Convair” (filială a lui „General Dynamics Corporation”), „Pan-American World Airways” și „Trans World Airlines”.

Însuși aspectul exterior al lui „TU-114” — care începînd de azi va putea fi vizitat de publicul din New York — va produce o impresie uriașă asupra americanilor. „TU-114” este echipat cu patru turbopropulsoare, fiecare turbina cu gaze acționînd cite două elice coaxiale care se rotesc în sensuri contrarii.

De ce a fost nevoie de astfel de elice? La forța de tracțiune a lui „TU-114” palele elicelor de tip obișnuit ar trebui să fie atît de lungi, încît la aterizare s-ar lovi de pămînt.

Incredînd viața prim vicepreședintelui Consiliului de Miniștri avionului de tip nou, rușii au găsit o soluție inge-

UN AVION

Cu prilejul sosirii la New York „Tu-114”, „Wall-Street Journal” semnătura corespondentului său un amplu articol în pagina I-a a ducem cu unele prescurtări textul

noasă pentru a arăta că au încredere în „TU-114”. După date demne de încredere, pînă acum au fost construite 4 sau 5 avioane „TU-114”. Zborul acesta fără escală spre apus, cu vîntul în fața, confirmă încă o dată că considerentele de ordin comercial au jucat un rol determinant.

După toate probabilitățile, tratativele pentru un acord bilateral între Statele Unite și Rusia referitor la cursele avioanelor de pasageri pe traseul New York—Moscova, vor putea fi duse după ce „TU-114” va fi trecut printr-o perioadă mai îndelungată de probă, mai precis peste un an. „Pan-American Airways” a primit încă în anul 1945 aprobarea Consiliului aviației civile de a organiza curse la Moscova.

„TU-114”, pe care-l folosește „Aeroflot”-ul, va fi fără îndoială un concurent pentru „Pan-American Airways”. Întrucît poate executa zborul fără escală, „Aeroflot”-ul poate deveni un concurent foarte puternic.

„Aeroflot”-ul concurează deja cu unele companii aviatice necomuniste, pe liniile aeriene

să demonstreze activitatea cum arată ceastă org transportaeri față de 1947. Actul tîndere a ului, întoc 1965), pre 21 milioane

Avîntul gat de ca duc soviet pe turiștii rusească c anunță că construcții mite ca să poa Moscova 2 de 8 ori m 1954.

În afară o adreseaz de a folosi străinătate flot”-ului, odată să v ne civile c port aeriar

La Expc aviației, ce la mijlocul cil s-au pu

„TU-114”, avionul fără egal în

dintre Moscova, pe deoparte și Londra, Paris, Copenhaga, Bruxelles, Amsterdam, Stockholm și Helsinki, pe de altă parte. Avioanele rusești descervesc de asemenea orașe îndepărtate ca Viena, Cairo, Delhi și Kabul.

Cum se comportă rușii pe liniile internaționale unde concurează cu companiile aeriene necomuniste? Despre asta nu vorbesc nici rușii, nici concurenții lor. Dar rușii au publicat cîteva cifre care au ca scop

duț în stră avion de pi cesta este molor cu c țiuine, întra cursul acesti rectorului I Flotei aeri a declarat a primii cor nălate.”

Zaharov zeze cine a menzi; spe

A SOVIETICĂ

ĂRĂ EGAL ÎN LUME

nului
, sub
Cook,
epro-
ticol.

luat de
. După
1958 a-
ică a
e pas-
ne în
de ex-
rolot"-
(1959—
al 1961

ect le-
re o
atrage
Agenția
turist"
m de
a per-
an
, adică
n anul

de care
pusului
riile în
, „Aero-
că tot-
avioa-
trans-

țională
Paris
sovietii-
u vin-

tip de
3". A-
cvadri-
de ac-
une în
cruș di-
rale a
aharov,
ia care
„IL-18”
n străi-

precie
e co-
pun că

e vorba de o țară comunistă. Totuși este pentru prima dată când sovieticii vorbesc despre vânzări de avioane în străinătate.

Este cunoscut faptul că rușii au încercat mai de mult, să vândă altor țări avionul lor „TU-104” — un bimotor cu reacție, de pasageri, cu rază medie de acțiune, care e folosit de aproximativ trei ani.

Cu toate că ar fi nerealist să crezi că rușii vor avea succes în încercările lor de a vinde avioane țarilor care au strâns legături cu Apusul, nu poți avea aceeași siguranță când e vorba de țări „neutre” ca India sau Republica Arabă Unită. Se pare că organizația sovietică de resort și-a îndreptat în mod special atenția asupra acestor țări.

Rușii s-au folosit de expoziția aviațică de la Paris pentru a prezenta noile lor mărfuri specialiștilor în aviație din țările necomuniste. Sovieticii și-au recomandat noile avioane ca fiind foarte economice. Această calitate are o mare însemnătate pentru orice companie aviațică...

Ne vin de asemenea vești despre eforturile pe care le fac rușii pentru a îmbunătăți condițiile de zbor și securitate ale noilor lor avioane. Ralph Alex, conducătorul secției „United Aircraft Corporation” care construiește piese pentru compania „Sikorski Aircraft”, a declarat: „Rușii își fac acum un punct de sprijin din securitatea dovedită a aviației lor”. Alex s-a înopoiat recent din Rusia, pe care a vizitat-o ca membru al delegației reprezentanților companiilor aviațice, trimisă acolo din inițiativa Federației internaționale de aviație.

La Paris, rușii au expus cu mândrie trei tipuri de avioane cu reacție de pasageri: noul avion cu reacție „TU-104 B” și două turbopropulsoare — „TU-114” și „IL-18”.

„TU-114” a pus în umbră tot ce s-a prezentat la expoziția de la Paris. Săptămîna aceasta newyorkezii îl vor putea vedea și pe dinăuntru. În partea sa superioară avionul are 170 de locuri; unele variante ale acestui avion prevăd 220 de locuri. Pasagerii, care stau trei cite trei de fiecare parte a avionului, pot admira un interior luxos, care amintește uimitor de liniile aeriene capitaliste. În paranteză fie spus, folosirea pe scară largă a metalului de culoare aurie te face să te gîndești la avioanele „Golden Falken” ale companiei aviațice „Eastern Airlines”. Pînă și plasele pentru bagaje scilicet cu poleiala lor aurie. Dar aici poți vedea și elemente pe care nu le întîlnești la avioanele americane. Fotoliile sînt aranjate față în față, iar între ele se află măsute de culoare aurie. Pe fiecare măsută există cite o lampă.

Dar în cursa pe care a făcut-o săptămîna aceasta de la Moscova la New York, „Tu-114” a dovedit că oferă ceva mult mai important decît confort și lux. Acest avion masiv a parcurs în medie 470 mile pe oră, înfruntînd vîntul care atingea uneori — după datele experților-meteorologi — viteza de 23—30 mile pe oră. Cu viteza sa de zbor de aproximativ 500 mile pe oră, „TU-114” întrece cu 100 de mile orice avion turbopropulsor. (În prezent noul avion „Electra” al firmei „Lockheed” este singura navă aeriană turbopropulsor de comerț din America, care face curse) și zboară cu o viteză de numai 60—70 mile mai mică decît avioanele noastre cu reacție cu rază mare de acțiune.

Cum de au izbutit rușii, să

construiesc asemenea avioane moderne de pasageri? La această întrebare s-ar putea răspunde parțial că unele dintre aceste avioane sînt vîlăstarele avioanelor de război. Asta se referă și la „TU-104” și „TU-114”. Ambele au fost construite de vestitul Andrei N. Tupolev (literele „TU” — sînt o prescurtare făcută în cinstea lui).

Recent, dl. Tupolev a declarat unui reprezentant de frunte al companiei aeriene americane: „Am construit „TU-114” și l-am pregătit pentru zbor pînă în cele mai mici detalii, în numai 18 luni”. Dacă această afirmație este adevărată, înseamnă că lucrările s-au desfășurat într-un ritm foarte rapid.

Richard Cook

DE LA ATLANTIC LA PACIFIC...

Cele opt ore de zbor de la Washington, capitala Statelor Unite, la exotical Sacramento, capitala statului California, amintește de o originală lecție practică comprimată în timp, dar nu și în spațiu, din domeniul geografiei fizice a Americii de Nord.

Zburăm aproximativ de-a lungul paralelei 40. Sub noi se respiră șirul Munților Appalași. Lăsăm în urmă, undeva în dreapta, regiunea Marilor Lacuri, ale căror ape albastre trezesc amintiri din anii copilăriei, amintiri legate de cărțile lui Fenimore Cooper și de eroii săi. Platoul central pare o întindere fără de slîrșit. În vîietul motoarelor ni se pare că deslușim strigătele războinice ale indienilor și șuieratul tomahawk-urilor lor. Traversăm fișia albastră a unui rîu cîntat cu multă căldură de Paul Robeson, ocolim un lanț de munți stîncoși, privim pînă la saturație peisajul monoton al regiunilor sălbătice din Vest, trecem peste munții Sierra-Nevada și ieșim, în cele din urmă, la Pacific sau, cum i se mai spune, Marele Ocean. La ora aceasta, oceanul scîldat abundent de razele soarelui este într-adevăr pacific și măreț: plescăie lenes la țărmul binecuvîntatei Californii, mișcîndu-și aproape imperceptibil valurile.

În timp ce sub aripile avionului se desfășoară lecția de geografie fizică, în interiorul lui se ține o lecție de politică internațională: corespondenții sovietici și americani, care îl însoțesc pe F.R. Kozlov, în călătoria sa prin Statele Unite, i-au solicitat o conferință de presă.

Conferința de presă, care are loc la citeva mii de metri deasupra nivelului mării, se desfășoară într-o atmosferă foarte însuflețită. F.R. Kozlov vorbește corespondenților străini despre țelurile și principiile învățăturii marxist-leniniste. În încheiere el remarcă în glumă că-i este teamă ca nu cumva, conșinși de adevărul spuselor lui, gazetarii americani să nu înainteze cereri de intrare în rîndurile partidului comunist. În acest caz, ar trebui să convocăm o adunare, spune F.R. Kozlov, și nu se știe dacă am găsi pe bordul avionului numărul minim de membri necesari.

Avionul aterizează pe aerodromul din Sacramento. Edmund Brown, guvernatorul statului California, îl salută pe F.R. Kozlov și pe ceilalți oaspeți sovietici. Mulțimea adunată pe aerodrom pentru a întâmpina oaspeții sovietici, îi aplaudă furtunos. F.R. Kozlov și cei care îl însoțesc, urcă în mașini și se îndreaptă spre reședința guvernatorului — un edificiu pitoresc, înconjurat de palmieri viguroși. În timpul vizitei, Brown îl informează pe Frol Kozlov despre problemele economice ale statului, în primul rînd despre aprovizionarea cu apă. F.R. Kozlov îi sugerează lui Edmund Brown să sincronizeze construcțiile de baraje și de centrale electrice. Brown se arată de acord cu această idee. — Vedeți cum socialismul și capitalismul se pot într-ajutora cu slaturii — adaugă în glumă F.R. Kozlov.

Frol Kozlov, Edmund Brown și celelalte persoane care îi însoțesc intră în parc. Lui F.R. Kozlov acesta îi amintește de parcul palatului Livadia din Crimea, unde a avut loc istorica Conferință de la Ialta. Această comparație aduce din nou în discuție problema tratativelor. F.R. Kozlov spune că dacă între Uniunea Sovietică și Statele Unite s-ar duce tratative incununate de succes, acestea ar putea constitui un aport prețios la cauza consolidării păcii generale. La care Brown răspunde: „Sînt convins că între popoarele noastre nu există probleme pe care nu le-am putea rezolva pe cale pașnică”.

Tema aceasta a fost reluată în scurtul interviu pentru televiziune pe care l-au acordat F.R. Kozlov și E. Brown, la etajul al 14-lea al hotelului „El Mirador”, după un prînz care s-a desfășurat într-o atmosferă de prietenie. Mi-a plăcut foarte mult orașul dumneavoastră, a declarat F.R. Kozlov. La Sacramento abundă soarele și verdeața. Mi-am amintit deseori de Crimea unde s-a ținut vestita Conferință de la Ialta la care a participat, după cum vă amintiți, defunctul președinte Roosevelt. Impresia cea mai profundă din timpul acestei călătorii mi-au lăsat-o oamenii Americii. Locuitorii orașului Sacramento ne-au întâmpinat cu excepțională ospitalitate.

Mulțumindu-i lui F.R. Kozlov

pentru cuvintele calde adresate, E. Brown a spus: se știe că între noi există divergențe, dar noi știm de asemenea că, țările noastre trebuie să trăiască în pace. Țările noastre trebuie să fie prietene și să-și întemeieze relațiile pe o bază pașnică. Cîrînd va pleca în țara dumneavoastră d-l Magnin, reprezentantul cercurilor de afaceri din California. El va discuta în amănunt problemele relațiilor comerciale.

Răspunzînd la aceasta, primul vicepreședinte al Consiliului de Miniștri al U.R.S.S. a spus că, comerțul poate topi gheața războiului rece, care în ultimii ani înveninează relațiile reciproce dintre S.U.A. și U.R.S.S.

Vizita solilor statului sovietic la Sacramento a durat numai o oră și jumătate. Dar și în acest scurt răstimp ne-am putut convinge de ospitalitatea deosebită a californienilor, bine cunoscută dincolo de granițele S.U.A.

Iată-ne din nou pe bordul avionului. Punctul următor al itinerariului nostru este orașul San Francisco. Drumul îl vom parcurge în numai 25 de minute. Nici nu ne-am instalat bine în fotolii că sub noi a și apărut orașul cu cele mai lungi poduri din lume — Auckland și Porțile de aur.

De la aerodrom, delegația sovietică s-a îndreptat spre „City-hall” — clădirea municipalității orașului, unde în numele locuitorilor și autorităților din San Francisco am fost salutați de George Christopher, primarul orașului.

G. Christopher s-a interesat cum a decurs călătoria.

Bine, răspunde F.R. Kozlov. Distanța de la Washington la San Francisco am parcurs-o în opt ore, iar zborul de la Moscova la New York a durat cu numai trei ore mai mult. Adresînd salutul sau lui F.R. Kozlov, d-l Christopher a declarat: În numele locuitorilor și autorităților din San Francisco vă salut din toată inima pe dv. și pe însoțitorii dv. cu prilejul sosirii în orașul nostru. Spuneți că pînă la San-Francisco ați călătorit opt ore, iar zborul de la Moscova la New York a durat cu numai trei ore mai mult. Noi trăim alături ca niste vecini. De aceea, speranța cea mai mare pe care aș vrea să o exprim este că toate popoarele lumii vor deveni buni

vecini. Noi trebuie să trăim în bună înțelegere. Altă cale nu există.

Răspunzîndu-i d-lui Christopher, F.R. Kozlov a spus: Sînt profund recunoscător pentru cuvintele calde pe care d-l Christopher le-a adresat țării noastre, însoțitorilor mei și mie personal. Sînt de acord cu primarul orașului San Francisco că geniul uman a realizat fapte mărețe. În jurul Pămîntului se rotește sateliții artificiali, omul a trimis și în jurul Soarelui un satelit creat de el. Astăzi pentru noi a devenit posibil să întreprindem în numai 11 ore traversarea Oceanului. Într-adevăr sîntem vecini. Țărmurile țării noastre și țărmurile Californiei sînt scîldate de apele aceluiași ocean — Oceanul Pacific. Vrem ca între țările noastre să se stabilească relații bune, să se dezvolte comerțul reciproc avantajos și relațiile economice. Vrem ca pe Oceanul Pacific să plutească nave purtînd mărfurile țărilor noastre Poporul nostru și guvernul nostru consideră că toate problemele litigioase care există în relațiile dintre țările noastre le putem rezolva în mod pașnic, pe calea tratativelor. Noi am făcut cunoscut lumii întregi principiul coexistenței pașnice și respectăm cu strictețe acest principiu. Fie ca toate popoarele să-și aleagă conducerea și partidele care le sînt pe plac. Sîntem pentru reglementarea pașnică a tuturor problemelor litigioase și pentru neamestecul în treburile interne ale altor state. Sîntem pentru pace în lumea întreagă și, înainte de toate, pentru pace între țările noastre puternice și popoarele noastre talentate.

Aș fi bucuros, a spus Christopher, dacă dv, înapoiîndu-vă în Rusia ați propune ca întîlnirea la nivel înalt să aibă loc la noi, la San Francisco.

La care F.R. Kozlov a spus: — Sîntem pentru organizarea conferinței la nivel înalt. Sîntem de acord ca această conferință, dacă ea va avea loc, să se desfășoare în orașul dv.

F.R. Kozlov și G. Christopher au toastat pentru pace și prietenie între Uniunea Sovietică și Statele Unite.

N. Karev

M. Sturua

F. R. Kozlov, prim vicepreședinte al Consiliului de Miniștri al U.R.S.S. și acad. A. N. Tupolev, cunoscutul constructor de avioane, împreună cu Wagner, primarul New York-ului și N. K. Winston, șeful protocolului orașului New York, făcînd plimbarea tradițională pe East River, în jurul statuii Libertății

GRAVITAȚIA

O mare parte din eforturile omenirii sînt absorbite de lupta continuă cu cea mai tenace și mai rebelă dintre forțele naturii: gravitația. Invingerea ei cere în mod continuu o mare cheltuielă de energie, de combustibili costisitori, începînd de la cel mai modest ascensor dintr-o clădire, cu macaralele uzinelor și terminînd cu întreaga aviație modernă. Cucerirea celei de a treia dimensiuni: „sus” este o treabă extrem de grea. Dacă omenirea a reușit cu relativă ușurință să miște pe suprafața Pămîntului și pe apele mărilor coloși de zeci și sute de mii de tone, în etapa actuală trimiterea în sistemul solar a unei încărcături de cîteva sute de kilograme constituie încă un record remarcabil, care a putut fi realizat numai datorită unei științe și unei tehnici duse la limita posibilităților epocii noastre.

Gravitația, cea mai misterioasă forță

Gravitația, care este cauza tuturor inconvenientelor de mai sus, și a multor altele, a rămas pînă în ziua de azi o cîtadelă misterioasă a naturii. Ea este profund deosebită de celelalte două categorii de fenomene naturale: electromagnetice și nucleare. Un corp poate fi magnetizat sau demagnetizat, electricizat sau neutralizat, ecrane pot opri cîmpurile electrice sau magnetice, putem filtra lumina. Nimic de acest gen nu este posibil cu gravitația. Nu putem face ca un corp să nu mai fie atras de Pămînt așezînd în calea lui vreun ecran „opac pentru gravitație”. Misterioasa forță a gravitației, care guvernează mersul planetelor în jurul Soarelui, participă la evoluția stelelor de pe cer și controlează viața terestră, a reușit să se sustragă mult timp eforturilor științei. Încă o ciudățenie: forțele gravitaționale sînt fantastic de slabe în raport cu cele electrice și ahume de miliarde de miliarde de miliarde de miliarde de ori mai slabe. Și totuși noi simțim forțele gravitaționale mult mai intens decît pe cele electrice. Cauza? Sarcinile electrice sînt pozitive și negative, neutralizîndu-se reciproc în cea mai mare parte, rămînînd în foarte mică măsură „libere”. În timp ce sarcinile gravitaționale sînt de un singur fel. Ele nu se neutralizează, ci se adună, dînd astfel naștere atracției, pe care o cunoaștem, între corpurile grele.

Știința dă asaltul

Cauza eșecurilor trecute în cercetarea gravitației se află în deosebirile fundamentale dintre gravitație și celelalte fenomene ale naturii arătate mai sus.

Dar progresul neconținut al științei a făcut ca în prezent, posibilitățile de cercetare să ajungă într-o fază cu totul nouă, în care este posibilă atacarea citadelei gravitației.

În cadrul progreselor recente făcute de teorie pe tărîmul cercetării gravitației trebuie să cităm în primul rînd lucrările fizicianului sovietic D. D. Ivanenko. Acesta a arătat că există posibilitatea ca cuantele cîmpului electromagnetic, fotonii, precum și electronii și pozitronii să se transforme în cuante ale cîmpului gravitațional, pe care el le-a numit „gravitoni”. D. D. Ivanenko a calculat chiar probabilitatea acestei transformări, care este, după cum și era de așteptat, extrem de redusă. Teoria lui Ivanenko reușește să ne arate legătura dintre fenomenele electromagnetice și cele gravitaționale. Desigur, că de aici și pînă la realizarea unor aparate electrice de produs gravitație sau impuls mecanic direct din electricitate, sau invers, de desliințat greutatea corpurilor, mai este un drum foarte lung, care va fi, însă, cu siguranță străbătut. Pe baza altor cercetări, K. Staniukovici a dedus de curînd că gravitația

nu este o măsură constantă, că forțele ei pot varia în funcție de starea particulelor subatomice, în special în funcție de temperatură. Aceste forțe cresc odată cu temperatura și scad odată cu ea. Descreșterea temperaturii corpurilor spre zero absolut poate duce la o scădere sau chiar la o dispariție a forțelor gravitaționale. Răcind foarte aproape de zero absolut un corp ne putem deci aștepta ca greutatea lui să scadă mult.

Spre noi victorii experimentale

În afara cercetărilor teoretice care se fac pe un front larg și din care am dat aici doar două exemple dintre cele mai strălucite, perspective extraordinare au fost deschise de către tehnica experimentală care a atins în ultimii ani o precizie și o sensibilitate uriașă.

Astfel, unul din premiile Lenin pe 1959 a fost decernat fizicienilor Basoy și Prohdrov, care au reușit să pună la punct un nou tip de aparat radio-tehnic: generatorul și amplificatorul molecular. Cu ajutorul acestui aparat se pot construi cronometre care au o precizie de o secundă într-o sută de ani. Cu aceste cronometre se vor putea detecta și măsură neregularități extrem de fine în mișcarea Pămîntului și a altor corpuri cerești, care se pot datora unor variații ale forțelor gravitaționale. Astfel, se bănuiește că fluxul particulelor emise de Soare are o influență asupra vitezei de rotație a Pămîntului. De asemenea, se pare că corpurile cerești exercită un foarte slab efect de ecran asupra gravitației. Existența undelor gravitaționale este altă ipoteză care nu a putut fi încă verificată din cauza intensității extreme de slabe a fenomenului. Toate acele ipoteze ar putea fi verificate, datorită sensibilității și preciziei uriașe a noilor aparate.

Perspective minunate

Dat fiind ritmul extrem de rapid al dezvoltării științei, putem fi siguri că progresele cercetărilor asupra gravitației vor duce, într-un viitor nu prea îndepărtat, la cucerirea acestei forțe a naturii, tot așa cum la timpul lor au fost cucerite fenomenele electromagnetice.

Astăzi putem transforma energia electrică în orice altă formă de energie și reciproc, putem produce și detecta unde electro-

magnetice. Cu ajutorul electronicii, putem detecta și amplifica efecte extrem de slabe. Electroencefalografii, microscopul electronic, deschid drumuri noi în medicină și biologie.

Este probabil că și cucerirea gravitației va urma o evoluție asemănătoare. Putem anticipa punerea la punct a unor dispozitive pentru producerea gravitației, pentru neutralizarea ei, poate chiar și a unor ecrane anti-gravitaționale.

Extinzînd analogia cu electromagnetismul, ne putem aștepta la crearea unor aparate capabile să detecteze undele gravitaționale. Prin detectarea radiațiilor gravitaționale sosite din cosmos se vor putea descoperi date cu totul noi despre structura Universului, despre natura unui mare număr de fenomene, se vor putea descoperi fenomene noi.

Cea mai importantă revoluție tehnică determinată de stăpînirea gravitației o așteptăm însă în domeniul transporturilor.

Pornind de la ipotezele lui K. Staniukovici, putem concepe vehicule lipsite de greutate, „graviplane”, care vor avea în-sușiri cu totul extraordinare. Aceste vehicule vor putea pluti în aer fără să consume energie, deoarece nu vor mai fi atrase de Pămînt. Nefiind atrase de către corpurile cerești, graviplanele vor constitui vehicule cosmice ideale. Plecarea și sosirea lor nu va mai constitui o problemă, spre deosebire de vehiculele cosmice grele, care au nevoie de motoare rachetă cu puteri uriașe, cu consumuri de combustibil corespunzător de mari.

Dacă dispariția greutății va atrage și dispariția inerției, ceea ce este probabil, graviplanele vor putea atinge viteze uriașe și de asemenea se vor putea opri aproape instantaneu.

Cucerirea gravitației deschide drumuri noi și în multe alte domenii foarte diferite. Industria, în special cea metalurgică și chimică, va putea pune la punct procedee tehnologice noi bazate pe reducerea sau desființarea greutății. Pînă și agricultura și medicina vor fi influențate.

Consecințele cuceririi gravitației sînt de o varietate și de o importanță greu de prevăzut.

Dar este cert că ele vor determina o revoluție tehnică de mari proporții, accelerînd considerabil ritmul progresului.

ing. A. Negrea

Are limite tabloul lui Mendeleev?

Acum douăzeci-treizeci de ani se credea stabilit, o dată pentru totdeauna, că elementele chimice din natură nu pot depăși cifra de 92. Lucrul părea confirmat nu numai de teorie ci și de practică. Căutarea unor elemente noi în stele, Soare și în spațiul cosmic duse la re-

zultate similare cu cele obținute pe Pămînt. Era, deci, limpede că întreg Universul este compus din 92 de „cărămizi” elementare.

Deși părea de neclintit, această ipoteză a fost totuși zdruncinată în anul 1937 datorită obținerii în laborator a unui element nou. Ca urmare a proprietăților sale, acest element nou ocupă locul liber, cu numărul 43, din tabloul lui Mendeleev și este numit tehneflu.

În anii care au urmat, fizicienii au completat toate golu-

rile care mai existau în sistemul periodic și, în plus, au obținut elemente noi, care nu mai puteau încăpea în cele zece rînduri și 92 de pătrățele ale tabloului. În urma experiențelor cu substanțe radioactive s-au dobîndit elemente cu numărul 93, 94, 95 etc., care au marcat un nou triumf al fizicii și chimiei. Trebuie să arătăm că elementul nr. 101 a fost obținut într-o cantitate pe care abia ne-o putem imagina: în total 17 atomi. După o jumătate de oră aceștia au dispărut, dar tocmai această dispariție — dezintegrarea radioactivă — a fost osînt pentru numărarea atomilor obținuți.

Sistemul periodic al elementelor se încheie (deocamdată!) prin elementul cu numărul 102, descoperit în 1956.

În felul acesta, fizicienii au lărgit cunoștințele noastre despre elementele chimice. Dar nu numai fizicienii ci și geologii și astrofizicienii.

Stabilirea limitei elementelor, găsirea ultimului pătrățel al tabloului lui Mendeleev are o mare însemnătate teoretică. Va putea oare acesta numărul 103, încheind astfel „familia” actinului? Sau numărul 118, ceea ce va însemna limita perioadei a șaptea a tabloului? Sau, în sfîrșit, nucleele stabile vor pu-

microscop

CENTRALA ELECTRICA EOLIANĂ

În regiunea Akmolinsk a fost construită o centrală electrică eoliană cu mai multe agregate, avînd o capacitate de 400 kilowați. Pe o platformă cu diametrul de 600 metri se înalță turnurile de 18 metri ale celor 12 motoare eoliene. Centrala electrică deservește două colhozuri și o stațiune de reparații tehnice.

TURBOBUR DIN KAPRON

În R.S.S. Bașkiră a fost creat un turbobur ale cărui piese sînt nu din oțel ci din kapron. Cu ajutorul lui au și fost săpate trei sonde în regiunea petroliferă Tuimazl. Statoarele și rotoarele fabricate din masă plastică au funcționat în total 235 ore fără să se uzeze.

UN NOU PREPARAT MEDICAL

Chimistul uzbek Mannon Azizov căuta de mulți ani un leac împotriva anemiei. Recent munca lui a fost încununată de succes: el a creat un preparat eficace numit coamid. Fiind un compus chimic complex, realizat din combinarea cobaltului cu amidă de acid nicotinic, coamidul este asimilat cu ușurință de organism și efectul său pozitiv se arată imediat.

MASE PASTICE ÎN CONSTRUCȚIILE NAVALE

Masele plastice găsesc aplicare tot mai largă în construcțiile navale. Curînd va

începe construcția unei moto-nave experimentale pentru 60 de pasageri, iar mai tirziu a unui tanc petrolier de 100 de tone, ambele din mase plastice. În luna mai a fost lansată prima motonavă de 15 tone construită din mase plastice.

SEMICONDUCTORII ȘI AUTOMATIZAREA MINELOR

Un grup de colaboratori de la Institutul de cercetări științifice în domeniul cărbunelui din Karaganda a inventat un aparat original pentru comanda automată a procesului de încărcare în mină cu schipul și cu colivia. Acestea sînt prevăzute cu semiconductori simpli în combinație cu dispozitive de calculat. Experiența minei nr. 70 din bazinul Karaganda, care a introdus comanda automată a procesului de încărcare, a arătat că aparatele pe bază de semiconductori sînt economice, exclud cazurile de avarie și reduc perioada de mișcare a schipului cu 15—20 la sută.

CIRCORAMA SOVIETICĂ ȘI AMERICANĂ

Prin ce se deosebește circorama sovietică de cea americană?

Americanii filmează pe o peliculă de 16 milimetri în timp ce pelicula sovietică pentru filmul circular este de 35 milimetri. Aceasta contribuie la îmbunătățirea calității imaginii. Suprafața totală a ecranelor este la cinematograful circular sovietic de trei ori mai mare decît la cel american.

Profesorul I. Borovski studiază compoziția chimică a substanțelor, folosind noile aparate pentru analiza spectrală.

tea cuprinde pînă la 137 de protoni (în stadiul actual al teoriei se socotește că cel mai complex nucleu va fi nestabil)?

Stabilitatea nucleului-atomic este foarte „primejduită”. Uneori nucleu este nevoit să arunce particulele alfa, reducîndu-și astfel sarcina electrică și masa. Alteori el se destramă în două părți; în anul 1940, savanții sovietici G. N. Flerov și A. N. Petrjak au descoperit acest fenomen, pe care l-au numit dezagregarea spontană a nucleului. În sfîrșit respingerea electrică a protonilor poate face să „explodeze” nucleul.

Nu s-a demonstrat, însă, de fel că instabilitatea nucleului crește cu fiecare particulă care i se adaugă. Dimpotrivă se știe că stabilitatea nucleelor se schimbă periodic: „construcțiile” cele mai stabile sînt alcătuite dintr-un număr bine determinat de particule nucleare — 20, 50, 82, 126...

Dar cine știe, s-ar putea să se dovedească stabile și nucleele construite din 250 sau 296 protoni și, în acest caz, sistemul periodic va deveni mult mai larg, incluzînd încă cîteva perioade. Aceste elemente noi ar putea avea proprietăți neașteptate! Poate că structura lor, extrem de complicată, va

comunica substanței proprietăți pe care nici nu ni le putem imagina: o uriașă rezistență mecanică și în același timp putința de a lua orice formă sub influența cîmpului magnetic. Sau capacitatea de a absorbi fotonii din lumina solară și de a-l restitui cu un coeficient de acțiune utilă, nemaipomenit de înalt, sub formă de curent electric, de a avea o mare rezistență la temperaturi înalte etc. Dacă acești atomi complezi există în natură, sau dacă, în general, este posibilă existența lor, ei ne pot rezerva cele mai mari surprize.

Un interes egal îl are, însă, pentru știință și demonstrarea imposibilității de a crea asemenea elemente, deci stabilirea „limitelor” tabloului lui Mendeleev.

Acestea sînt perspectivele pe care le deschide în fața fizicienilor acceleratoarele de ioni cu mai multe sarcini, instalație nouă pentru cercetări în domeniul fizicii nucleare, creată de oamenii de știință sovietici. Cîmpul electric al acestui accelerator va accelera nucleele atomice întregi spre deosebire de acceleratoarele obișnuite care accelerează numai particule elementare. Cu ajutorul lui vor putea fi create pe cale artificială noi elemente chimice.

B. P.

De curând, în studiourile din Odesa a fost terminat un nou film pentru tineret — „Crede în cel care s-a îndreptat”. Maia Menglet deține în acest film rolul Zoiei, o fată superficială care își părăsește prietenul în clipele când acesta trece printr-o încercare grea. În clișeu: M. Menglet în rolul Zoiei

Reflector

La studiourile Maxim Gorki din Moscova funcționează o secție de dublaj în limba rusă a filmelor străine. În ultimele luni au fost realizate aici fonogramele mai multor producții ale studiourilor din R.P. Chineză, care vor fi prezentate curând la festivalul filmului chinez de la Moscova. În prezent în studiourile „Gorki” se lucrează la dublajul filmelor „Escadrila Liliacul”, o producție a studiourilor DEFA din BERLIN, „Portes des Lilas”, un film al regizorului francez René Clair, „A fost furat un tramvai”, o producție italiană. Aici a fost dublată și prima serie a filmului american „Război și pace” realizat după romanul lui Lev Tolstoi, care rulează acum pe ecranele sovietice.

Scritorul și dramaturgul indian Balvant Garghi a venit la Moscova pentru a asista la spectacolul cu piesa sa —

„Frumoasa și păstorul”, montată de colectivul teatrului „Roman”. Subiectul piesei are la bază o veche legendă indiană. La montarea spectacolului artiștii moscoviți au fost sprijiniți de un grup de cârmaci de teatru din India.

După succesul obținut cu filmul „Casa părintească”, studenta Ludmila Marcenko a fost distribuită în noul film al regizorului Ivan Pfiiev „Nopti albe”. Aici, L. Marcenko interpretează rolul Nastenkăi.

Cu cîva timp în urmă, o echipă de filmare a Studioului central de filme documentare din Moscova a întreprins o expediție în Etiopia. Filmul realizat cu acest prilej poartă titlul „Etiopia zilelor noastre” și este un interesant documentar despre această țară, precum și despre relațiile de prietenie sovieto-etioپیene.

Ce lucrează studiourile din Riga

Cinematografia letonă se mără printre cele mai tinere cinematografii unionale ale U.R.S.S. Primul film al studiourilor din Riga a fost turnat în 1947 și reprezenta o ecranizare după piesa lui Vilis Lațis — „Întoarcere victorioasă”. Multe dintre realizările ulterioare ale studioului leton sînt bine cunoscute spectatorilor din țara noastră. Printre acestea se află „Furtuni de primăvară”, „Fiul pescarului”, „Rita”, „Nauris”.

În momentul de față, pe platoul de filmare al studioului din Riga prind viață impresionantele episoade ale filmului „Ilza”. Scenariul noului film este inspirat după romanul „Inimă însingurată” al scriitoarei Anna Brodele, care redă viața unui sat leton în primii ani postbelici. În acest cadru se desfășoară drama eroinei, Ilza, o tină răncă ce luptă pentru constituirea colhozului, și care descoperă în propriul ei bărbat un dușman ascuns al puterii sovietice. Actorul Eduard Pavuls, care deține rolul lui Rudis, soțul Ilzei, este cunoscut publicului nostru din filmele „Fiul pescarului”, „Rita” și mai ales din recentul „Frunze roșii” unde a creat chipul emoționant al partizanului Andrei Metelski.

Un alt film leton se află în faza de montaj în laboratoarele studioului din Riga. Este vorba despre „Aia”, filmul care înfățișează dragostea nefericită a doi tineri oropsiți — argatul Ianis și țărâncă Aia. Filmul este realizat de tinărul regizor Varis Krumiņi și are ca principală interpretă pe Dzidra Ritenbergs.

În lunile următoare vor începe filmările pentru viitoarea producție a studioului — „Săbie și trandafiri”, un film consacrat tinerilor constructori care au înălțat din ruine capitala republicii distruse de război.

O revelație a baletului sovietic

Elena Reabinkina

Pare de necrezut! Și totuși, cu cîteva zile în urmă, pe scena Bolșoi Teatrului, difișul rol al Odetei — Odillia din „Lacul lebedelor”, la care aspiră de obicei și cele mai experimentate balerine, a fost inter-

Despre debutul Reabinkina s-au scris multe articole elogioase; aproape toate ziarele și revistele i-au publicat fotografia. Cronicarii sînt unanimi în a recunoaște în dansul tinerei Reabinkina „fînefe, grație, im-

Elena Reabinkina acasă...

pretal... de o elevă a școlii de coregrafie.

Tinăra revelație a baletului sovietic este Elena Reabinkina, care, asemenea oricărui școlărie, trăiește în momentul de față emoțiile examenelor de absolvire. Marele examen ea l-a trecut însă pe scena Bolșoi-ului, făcîndu-și strălucitul debut artistic alături de renumiții dansatori ai primei opere sovietice.

În biografia tinerei și grațioasei Lena nu sînt multe evenimente. S-ar putea spune chiar că biografia ei începe abia acum. Și, cu toate acestea, anii de școală au avut un rol însemnat în viața Lenei. În primăvara anului trecut, la festivalul unional al școlilor de coregrafie, arta Elenei Reabinkina, care interpretează „Raymonda” și „Prințesa-lebedă” a atras în mod deosebit atenția publicului, alcătuit din cei mai competenți reprezentanți ai artei coregrafice sovietice. Vestita profesoară de balet Vera Vasiliieva, mărturisea după acest spectacol că în clipele cînd o privea dansînd pe Elena Reabinkina uitase cu desăvîșire că în fața ei se află eleva dintr-o opă. „Era o adevărată balerină, al cărei joc respira prospețime, originalitate, profunzime”.

Și iată că acum, în preajma absolvirii școlii, Lena a devenit noua „stea” a Bolșoi-ului, teatrul cu cele mai strălucite tradiții, a cărei joacă a cucerit întreaga lume.

„In celebrul adugio din actul doi, în năvalnicul joc al Odilliei ca și în monologul tragic al Odetei înșelate, Reabinkina dovedește un excepțional simț al muzicii, o deosebită adîncime a gîndirii” — subliniază „Komsomolskaia Pravda”.

...și în timpul unei repetiții.

Biografia artistică a Lenei Reabinkina abia începe. În această biografie va fi completată în curînd o nouă filă: la apropiatul concurs internațional din cadrul Festivalului mondial al Tineretului și Studenților de la Viena Reabinkina va reprezenta baletul sovietic. Pentru acest concurs ea pregădește variațiuni din baletul „Don Quijote”.

Noua coproducție sovieto-franceză

În timp ce turnarea filmului „Normandie-Niemen”, prima coproducție sovieto-franceză se apropie de sfîrșit, un grup de cinești sovietici și francezi deșiră preliminarele pentru o nouă coproducție. E vorba de filmul „Ce e nou în Răsărit” care va urmări călătoria unor turiști francezi — un vestit gazetar, un reporter fotografic și un muncitor mecanic — prin diferite republici și localități ale Uniunii Sovietice. Turiștii părăsesc Parisul în ziua de 14 iulie, sârbătoarea căderii Bastiliei pentru a-și începe călătoria în Uniunea Sovietică.

În cursul acestei călătorii ei vizitează celebre locuri istorice, printre care cîmpia de la Borodino, locul primei înfrîngerii a lui Napoleon, se plimbă pe bulevardele și în noile cartiere ale Moscovei, poposesc într-un colhoz din Kuban și pe pămînturile destelenite din Altai, vizitează Stalingradul renăscut.

Noul film va fi realizat de regizorii Marcel Paulerot și T. Lioznova, după scenariul lui Leonid Zorin și Michel Cournot. Cunoscutul operator V. Rapoport, care a filmat imaginile trilogiei „Pe Donul liniștit” va conduce echipa operatorilor noii coproducții.

Prima secvență va fi filmată la Paris, în ziua de 14 iulie, cu prilejul popularii sârbători franceze.

Gopak-ul cucerește lumea

Artiștii Ansamblului de stat de dansuri populare din R.S.S. Ucraineană sînt socotiți pe bună dreptate printre „așii turneelor”. Explicația? Față de scurta istorie a acestui ansamblu, înființat doar cu opt ani în urmă, numărul turneelor sale, în Uniunea Sovietică și peste hotare înscrie un veritabil record.

Alcătuit prin excelență din tinere talente, ansamblul ucrainean a fost prezent, în primul rînd, la majoritatea festivalurilor mondiale ale tinereții. Mulți dintre artiștii săi sînt laureați ai acestor festivaluri, fiind distinși cu medali și diplome. În 1956, „trupa cazacilor”, cum este denumită această formație în străinătate, a întreprins o lungă călătorie în Asia, vizitînd Republica Populară Chineză și R.D. Vietnam. N-a trecut nici un an de la acest turneu, și un mare grup de soliști al ansamblului pleca la Paris pentru a lua parte, alături de numeroși alți oaspeți din străinătate, la aniversarea a 50 de ani de la constituirea Uniunii Studenților Francezi. În primăvara anului 1958, vijelioasele melodii și jocuri ucrainene răsuna pe scenele Londrei și ale altor orașe din Marea Britanie. Impresiile spectatorilor britanici au fost redată în coloanele presei în cuvinte ca acestea „Jocurile cazacilor sînt amătoare; ei se învîrtesc ca niște spîlnici”.

Anul acesta dansatorii ucraineni au întreprins două turnee — în Franța și Austria. Fiecare din aceste turnee a adus tinărilor ansamblu un nou

și strălucit succes. Iată cum își începea cronica despre spectacolele ansamblului criticul ziarului „Humanite-dimanche”: „Am văzut spectacolele ansamblului Moiseev și ale „Beriozkăi”; oare ce surprize ar mai putea oferi cazacii din Kiev? Această întrebare firească și-au pus-o mulți spectatori înainte de începerea spectacolului. După ce i-au văzut însă pe tinerii și înflăcărații dansatori ucraineni, întrebarea și-a aflat răspunsul în iureșul nesfîrșitelor aplauze și aclamații”.

Ziarul „Combat” remarcă măiestria ansamblului, bogăția repertoriului său, suflul său profund popular: „Acrobați, virtuozii, eomici, artiștii ucraineni strălucesc prin ingeniozitate și îndrăzneală, prin simplitate și naturalețe, nelăsîndu-te nici o clipă să bănuiești efortul depus”. „E unul dintre cele mai bune, dacă nu cel mai bun spectacol actual al Parisului, scria „Journal du dimanche” despre turneul ansamblului sovietic.

Recentul turneu al artiștilor ucraineni la Viena a fost caracterizat de presa austriacă prin următoarea expresie plină de semnificație: „Gopak-ul a cucerit Viena — orașul valsului”.

Întorși în patrie, dansatorii ansamblului au început să lucreze din nou cu sîrguință, sub îndrumarea lui Pavel Virski, conducătorul artistic al formației. Ei își îmbogățesc repertoriul cu noi și originale creații populare.

I. Horișkaia

Dansul „Lucrătorele”

veac nou

Psihiatria și matadorii „războiului rece“

E posibil ca I. Kestel și Karl Mommer să reprezinte două personalități diferite în privința gradului lor de cultură, ticurilor și preferințelor personale. S-ar putea să fie așa, pentru că primul locuiește în emisfera americană și este redactor la „American Mercury“, iar celălalt în emisfera occidentală a Europei, fiind membru al P.S.D. Ar trebui să interzică deci cel puțin, particularități de ordin național și de credințe politice în diferențierea personalității lor. Poate că așa stau lucrurile până în momentul când amindoi prind între degete instrumentul profesiei lor: condeiul.

Atunci, Mommer scrie că vizita gazetarilor social-democrați din Germania occidentală în U.R.S.S. și întrevederea lor cu N. S. Hrușciov a fost de natură să provoace o adevărată mutație biologică în conformația respectivilor. Gazetarii amintiți au devenit nici mai mult nici mai puțin decât „măgarii troieni“ ai comunismului în rândurile P.S.D. Subtila observație e dusă până la ultimele consecințe și Mommer cere excluderea lor din partidul social-democrat.

I. Kestel e și el nemulțumit, dar nu de riște simpli colegi de breaslă, ci de însuși guvernul S.U.A.

Primul reproș: „Guvernul american a deschis calea filmelor cu marca „realizat la Moscova“, pentru o largă demonstrație în întreaga țară“. Stupefiat, slujbașul de la „American Mercury“ se întreabă cum se împacă aceasta cu faptul că, „în ultimii 10 ani, guvernul a cheltuit mai bine de 150 milioane de dolari pentru propagandă „războiului rece“, cu tendința principală de a împiedica răspândirea comunismului?“

Al doilea reproș e în legătură cu expoziția Uniunii Sovietice recent inaugurată la New York. Kestel afirmă textual că acela care „s-a gândit să facă un asemenea dar propagandei universale sovietice, trebuie să fie dus la un psihiatru“.

Ne aflăm, după afirmațiile celor doi, într-o acută stare de cataclisme bio-psihologice: mutații senzaționale în domeniul transformării speciilor și grave perturbări mintale chiar printre persoanele sus-puse de la Casa Albă.

Dar s-ar putea să fie și mai simplu. Partizanii „războiului rece“ constată că contactele est-vest le smulg din mîini „cortina de fier“ — marea lor descoperire în acest secol al perfecțiunii tehnice. Cum argumentele de ordin economic și politic pentru menținerea vechii stări de lucruri lipsesc, se face apel la domenii cu totul străine și se introduc în discuții termeni absolut grațioși.

De aceea, pînă la urmă, s-ar putea totuși întâmpla să fie nevoie de psihiatri...

Judecata obștească

Justiția, rezolvarea litigiilor de natură oricît de diferită, a constituit multă vreme o prerogativă exclusivă a statului. Opinia publică putea să aprobe sau nu o hotărîre judecătorească, putea să exprime păreri în legătură cu aceasta, dar statul nu a ceat niciodată drepturile sale cetățenilor. Astăzi, sintem martorii derogării de la tradiție. După Congresul XXI-lea al P.C.U.S. au fost luate măsuri în vederea transferării unor delictе, spre judecata instanțelor populare de tip special. Este vorba de instanțe ale „judecății obștești“, a căror autoritate izvoarăște din prestigiul colectivității.

Forul de judecată este ales de către adunări obștești prin vot deschis. În compoziția lor intră cetățeni care se bucură de autoritate și sînt cunoscuți ca integri și demni de a face dreptate.

Membrii forurilor de judecată obștească nu sînt retribuiți pentru activitatea lor.

Sfera acestor instanțe judecătorești cuprinde delictеle de insultă, beție, comportare necuvincioasă în viața de toate zilele sau la locul de muncă, furturile de mai mică însemnătate, lipsa de grijă a părinților față de educația copiilor, ca și lipsa de grijă a copiilor față de părinții bătrîni, bolnavi etc. Acțiunea poate fi deschisă în urma unei declarații verbale sau scrise, venute din partea cetățenilor sau a conducătorilor de instituții, întreprinderi și organizații obștești.

O trăsătură principală a activității forurilor de „judecată obștească“ constă în aceea că ea nu trebuie să copieze stilul și procedeele instanțelor judecătorești obișnuite. Activitatea lor trebuie să se desfășoare cu participarea cea mai largă a maselor, ședințele trebuie să fie deschise unui public cît mai numeros.

Arma principală a „judecății obștești“ este convingerea, puterea de influențare a opiniei publice asupra delicvenților.

Prin compoziția lor, prin stilul de muncă și metodele folosite, prin întreaga lor orientare „judecățile obștești“ sînt menite să contribuie la educarea oamenilor sovietici cu ajutorul unor factori diferiți de aceia folosiți de către instanțele judecătorești tradiționale.

Cronicar

Jurnalul elevului Romka

(urmăre din pag. 4-a)

mol, iar Comitetul orașenesc al Comsolului mi-a încredințat o sarcină. Tata n-a avut nimic împotriva. Așa se face că m-am prezentat la comisariatul militar, de unde, după două zile, am pornit cu rucsacul în spinare spre Zbaraj, unde urma să se îmbarce eșalonul nostru. Mă durea sufletul privindu-i pe părinți. Toată viața am să-mi amintesc privirea tatălui meu la despărțire; o privire plină de disperare mută.

Nu mi-a spus însă nimic. După cîteva săptămîni petrecute într-un regiment de rezervă, am nimerit într-o companie de marș. Prima zi s-a încheiat însă lamentabil: neobișnuit cu greutatea vieții militare am ajuns, mai repede decît mi-așteptam, la batalionul sanitar. După două zile, maiorul care

mă trata, un bărbat în vîrstă, foarte simpatic, mi-a propus să rămîn la el ca sanitar.

În ziua aceea însă, tovarășilor mei, cercetași ca și mine, li s-au distribuit arme, primele arme: automate noi cu cite 300 de cartușe și pumnale, așa că am cerut să liu trimis înapoi la unitate.

Misiunile mele n-au fost prea multe la număr, dar ele mi-au croit calea spre viitor, așa că acum, cînd privesc în urmă, n-am de ce roși; datorită, care se strinsese în anii de inactivitate din timpul ocupației, mi-am plătit-o cu viri și îndesat. Apoi, timp de cîțiva ani am lucrat ca traducător la Administrația militară sovietică din Germania. Pentru mine, anii aceștia au constituit o serioasă școală a vieții. Mi am dat seama că nu poporul german este vinovat de groaznica catastrofă care ani de zile a măcinat omîntirea; am învățat

Expoziția realizărilor economiei U.R.S.S. Pavilioanele R.S.S. Ucrainene și regiunii Moscova, seara.

VOR SA CORESPONDEZE

Zarubina Elvira, Krasnoiarsk, pr. Stalina 17, kv. 17: cu un filatelist.

Ragozin N. N., Sverdlovsk 12, ul. Uralskih rabocih 15, kv. 4: cu un filumenist.

Parșukova Galina, Riga 4, ul. Seias 11-4: cu o studentă.

Goncearenko Mihail Ivanovici, reg. Lugansk, Kadievka, ul. Artema 2, kv. 1: cu un filatelist.

Lisovskaia Isabella, reg. Celiabinsk, Korkino, pos. Roza Luxemburg, ul. Prohodcikov 25, kv. 4: cu un tînăr.

Adomas I. Bucauskas, R.S.S. Lituaniană, Kaunas-țentr, Post-restant: cu un filumenist.

Hașimov Ilhamjan, R.S.S. Uzbekă, Tașkent, Oktiabrski raion, ul. S. Rahimova 99: cu o studentă.

Plotkin Anatoli, Ka'inin, pereulok Trudoliubia 6 A: cu un colecționar de mărci pe teme sportive.

Tarasov Viktor I., Kursk, ul. Krasnoarmeiskaia 25, kv. 15: cu un tînăr sau o tînără.

A. R. L. U. S.

Un nou „Tren al prieteniei“

După succesul înregistrat de primul „Tren al prieteniei“ — „De 1 Mai la Moscova“ — un nou tren al prieteniei este în curs de organizare. Acest tren — organizat de A.R.L.U.S. în colaborare cu Ministerul Agriculturii și Silviculturii — va duce în U.R.S.S. un număr de aproximativ 360 țărani colectiviști fruntași, de ingineri și tehnicieni agronomi din toate regiunile țării.

Pe lângă pogramul turistic obișnuit, excursioniștii vor avea prilejul să viziteze Expoziția realizărilor economiei U.R.S.S. deschisă la Moscova, colhozuri și sovhozuri.

În întîmpinarea lui 23 August

În întîmpinarea mării noastre sărbători naționale, la Casele prieteniei din țară a fost organizată o serie de expuneri pe tema: „15 ani de colaborare rodnică romîno-sovietică“.

Expunerile vor arăta marea însemnătate pe care această frățească colaborare o are pentru opera de construire a socialismului în patria noastră.

Conferințe despre progresul tehnic

Consiliul General A.R.L.U.S. a inițiat o serie de acțiuni menite să arate felul cum oamenii sovietici au pășit la înfăptuirea hotărîrilor plenarei C.C. al P.C.U.S. din iunie 1959, privind accelerarea progresului tehnic în toate ramurile economiei naționale a U.R.S.S.

La Casa prieteniei din Bucu-rești, ca și la Casele prieteniei din țară, vor fi inaugurate cicluri de conferințe legate de acest eveniment. În cadrul primului ciclu — intitulat: „Tehnica nouă în slujba construirii comunismului“ — vor fi ținute conferințe despre progrese înregistrate pe drumul automatizării producției sovietice, despre accelerarea progresului tehnic și introducerea mecanizării complexe în industria și construcțiile din U.R.S.S., despre modernizarea și automatizarea mașinilor-unelte în industria sovietică etc.

Conferințele vor fi ținute de oameni de știință și tehnicieni de seamă din țara noastră.

Poșta redacției

Neli Trifu — Dej: Vi s-a trimis prin poșta numărul revistei de care aveți nevoie.

Alexandru Ganea — com. Viziru: Ar fi bine să vă adresați revistei „Rebus“.

Petre N. Ionescu — Bucu-rești: Citiți răspunsul de mai sus. Regretăm că nu avem posibilitatea să vă fim de folos.

Eleonora Maior — Sinpetrul-german: Actriței Zinaida Kirienko îi puteți scrie pe adresa: Teatrul de dramă „A. S. Pușkin“, Moscova. Pentru adresele de colhoznici, urmăriți rubrica noastră „Vor să correspundeze“.

A. Săndulescu — Bucu-rești: Vi s-a trimis răspuns prin poșta.

V. I. Tacu — raionul Crîcov: Nu cunoaștem denumirile comunelor. Puteți scrie pe adresa: U.R.S.S., Izmailovskaia oblasti, raion Belgorod — Dnestrovski.

Mado Deleanu — Făgăraș: Urmăriți răspunsurile de la „Poșta redacției“. În cîteva din numerele trecute au fost publicate și adresele care vă interesează.

Ion Greculescu — Tulcea: Corresponzența dv. a sosit cu înîrziere, astfel încît n-a mai putut fi folosită.

Scraba Rodica — Urziceni: Puteți afla adresa dorită urmărind rubrica noastră „Vor să correspundeze“. Adresa Tatianei Samoiova este: Teatrul „V. I. Maiakovski“, Moscova. Lui Alexei Batalov îi puteți scrie la: Kinostudia „Lenfilm“, Leningrad, unde lucrează în prezent.

CONSFĂTUIREA ȘTIINȚIFICĂ ROMINO-SOVIETICĂ

(urmăre din pag. 1-a)

tuirii care sînt o dovadă a unității de gîndire dintre oamenii de știință de la noi, care se bazează pe folosirea metodei dialectice în cercetarea fenomenelor naturii. Unitatea ideologică pe baze marxist-leniniste este un mare bun cîștigat în țara noastră, lucrătorii din domeniul științific contribuind la rezolvarea sarcinilor legate de dezvoltarea țării pe calea socialismului.

Consfătuirea a mai scos în evidență strînsa legătură dintre oamenii de știință de la noi și cei din U.R.S.S. prin folosirea contactului personal, alît de larg practicat azi din inițiativa conducătorilor U.R.S.S., în frunte cu N. S. Hrușciov.

Sub acest unghi larg trebuie văzută recenta consfătuire romîno-sovietică, careia îi vor urma și altele. Institutul romîno-sovietic mai are prevăzute în programul său pe 1959 încă două sesiuni, — în domeniul chimiei și al medicinei. Astfel, I.S.R.S. își implineste rolul său — în cadrul Academiei R.P.R. — de-a lărgi activitatea sa, în afara muncii editoriale și de documentare,

să respect acest popor pentru hărnicia și talentul lui.

În timpul serviciului la Comandamentul sovietic, care a avut un rol de seamă în restabilirea cursului normal al vieții în Germania, am lucrat cu trăgere de inimă, căci îmi dădeam seama că sînt martorul unor mari evenimente istorice: germanii din răsăritul țării pășeau pe calea creării unui stat socialist.

Timpul liber mi l-am consacrat studiului. În ultimul an de serviciu am obținut diploma de maturitate. Apoi am urmat cursurile facultății de fizică, iar acum lucrez la un institut al Academiei de Științe. Cam asta ar fi povestea vieții mele. Visurile mele din adolescență de a studia, de a deveni folositor patriei, s-au realizat.

Răsfoind din nou astăzi paginile jurnalului, îmi dau perfect de bine seama că barbariile fascismului, oricare ar fi fost ele, n-au fost în stare să ucidă în noi simțămintele de oameni sovietici. Și aceasta pentru că în lume nu există forță mai puternică decît aceea a ideilor care ne însușeșc.

Curiozități

0 intervenție chirurgicală neobișnuită

Tinăra colhoznică Irina Bubok din satul Kubolta din R.S.S. Moldovenească a fost eroina unei întâmplări tragicomice.

Intorcându-se de la cîmp, Irina a scos din cuptor o oală cu carne, a înșipit furculița într-o bucată, ducînd-o la gură. Simțind că bucată de carne, insuficient meste-cată, i se opri în gît, fata apucă din nou furculița și încercă să împingă carnea pe gît cu capătul fără dinți.

A. Kalihman, șeful secției de chirurgie, arată furculița înghițită de pacientă.

Inghiți o dată, apoi încă o dată...

Și ce să vezi? Furculița dispăruse și ea!

Am înghițit-o! Irina povestește părinților întâmplarea, dar aceștia refuzară s-o creadă. Fata se culcă, dar spre dimineață simți dureri în stomac. Se duse la felcer. Și acesta se cam îndoi de spusele fetei, dar o trimise totuși la spitalul din Bălți.

Nici eu n-aș fi crezut — povestește Z. Belova, medicul de servicii de la spitalul orașenesc nr. 2 din Bălți

— dacă nu m-ar fi convins radiografia: furculița se afla într-adevăr în stomac.

— Este chiar această furculiță de metal — precizează A. Kalihman, chirurgul șef al spitalului. — Are exact 20 de centimetri lungime și diametrul de 21 milimetri, în locul unde este mai lată. În cei 25 de ani de practică am scos nenumărate obiecte din stomacul oamenilor. Dar pînă acum, nimeni nu s-a încumetat să înghiță o furculiță. O vom păstra în muzeul serviciului chirurgical.

— Cum se simte pacienta?

— După 14 zile a ieșit din spital. Este din nou sănătoasă și i-a revenit pofta de mîncare.

... Văzînd că în poartă se opri o mașină și din ea coboră un om cu un aparat fotografic, Irina Bubok a ghicit îndată pricina vizitei. La început a refuzat categoric să se fotografieze, dar pînă la urmă umorul ei înmăscut a învins.

Irina Bubok curînd după operație

FILATELIE

ȘTAMPILE SPECIALE

Cu prilejul împlinirii a 150 de ani de la nașterea lui N. V. Gogol, poșta sovietică a pus în circulație o marcă comemorativă de 40 kop, care se încadrează în emisiunea „Clasicii literaturii ruse și sovietice”. Pe lângă această marcă, a fost realizată și o ștampilă specială, pe care apare chipul lui Gogol.

Ștampa, aplicată pe marca poștală comemorativă, formează un ansamblu filatelic reușit nu numai pentru colecțiile de mărci sovietice, dar și pentru colecțiile tematiche „Literați și scriitori”.

UN CENTENAR DE 101 ANI

În cadrul centenarelor din acest an va fi sărbătorit și un centenar care... și-a depășit cifra și care va fi sărbătorit la 101 ani. Este vorba de centenarul primelor mărci poștale din Venezuela, puse în circulație în 1858. Normal, acest centenar ar fi trebuit să aibă loc anul trecut. Din cauză, însă, că seria comemorativă nu a putut fi emisă decît anul acesta, sărbătorirea centenarului va avea loc la 101 ani.

Emisiunea cuprinde două serii distincte, fiecare de cîte 3 valori. Atît prima, de poștă obișnuită, cît și a doua destinată poștei aeriene, înfățișează reproduceri

ale primelor mărci (de jumătate real, 1 și 2 reali), precum și portretele conducătorilor poștei țării, de acum un secol.

CRUCEA ROȘIE

Crucea Roșie constituie obiectul uneia dintre cele mai răspîndite tematici filatelice. Emisiunile poștale închinat Crucei Roșii, ca și emisiunile cu suprataxă în folosul ei, sînt foarte numeroase. Ca un semn distinctiv, aceste emisiuni poartă în desenul mărcilor emblema Crucii Roșii, a Semilunii Roșii, sau, în unele țări, ambele embleme.

Colecționarii tematicii Crucea Roșie vor avea anul acesta un element nou de introdus în colecțiile lor: mărcile cu ștampile speciale care vor fi puse în circulație într-o serie de țări cu prilejul împlinirii a o sută de ani de la crearea acestei instituții.

În curînd la cinematografele REPUBLICA și I. C. FRIMU

O producție în culori a studioului „Gruzia-Film” după poemul cu același nume al lui Kosta Hetagurov

Fatima

Scenariul și regia: S. Dolidze
Imaginea: D. Marghiev; Muzica: A. Kereselidze

cu

V. THAPSAEV, T. KOKOVA, O. MEGVINETUHESI, G. CIOHONELIDZE, M. TULUKIDZE, I. RUDINOV, A. VASADZE, D. MALIEV, D. SOHADZE.

RECORDURI

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1												
2												
3												
4												
5												
6												
7												
8												
9												
10												
11												
12												

ORIZONTAL: 1) Cel mai fecund autor dramatic din lume, care a scris 2.200 piese cu 21.000.000 versuri (1562—1635) (3 cuv) 2) Cel mai înalt vîrf de munte din lume (8.850 m) — Stea în constelația Centaurului, cea mai apropiată de pămînt. 3) Cea mai mare viețuitoare din lume (30 m.—150.000 kgr) — ... — kolokol, cel mai mare clopot din lume. 4) Pronume — Lac în U.R.S.S., cel mai mare din Europa. 5) Cel mai șiret dintre toți eroii greci din războiul Troiei — În ton! 6) Acum! — Fără pereche — Nume feminin. 7) Țara cu cele mai frumoase lalele (1000 varietăți) — O perlă din siragul vîrstei. 8) Una din cele mai mari păduri din țară, ce se întindea odinioară pînă în apropierea Capitalei și care a rămas de pomină — Cel mai comun mijloc de transport pe distanțe mari. 9) Cele mai blinde animale — Dărîmată. 10) Cel mai puternic patruped carnivor din lume — Fluviu în U.R.S.S. — În șes! 11) Cel mai mare pictor român (1838—1907). 12) În ape! — Cel mai înalt vulcan din lume (6953 m).

VERTICAL: 1) Palmipedă care atinge cea mai mare longevitate la păsări (300 ani) — Fluviu în U.R.S.S., cel mai lung din Europa (3.694 km). 2) În formă de ou — Cel mai mare dintre autorii comici francezi (1622—1673). 3) Tatăl celui mai vestit erou grec, imortalizat de Homer în „Iliada” — Peste sol! — Chiuitură. 4) Vîrstele pămîntului — Desiș în pădure — Gala pe jumătate! 5) Compacti — Pronume — O pînză... în port. 6) Romancier portughez (m. 1900) — Țară în Africa — Literă grecească. 7) Vint la început și la sfîrșit — Fluviu în U.R.S.S. — Port și golf în cea mai mare peninsulă din lume. 8) Subsol! — Onomatopeea trosniturii. 9) În gară — Prima din gamă — Verbul discobolului. 10) Port pe Elba, anagramă din Anatol-Latona — Lei fără cap! — Galben unghiresc. 11) Arbore — Cel mai mare poet al Italiei (1265—1321). 12) Cea mai întinsă cîmpie din țara noastră (250.000 ha) — Cel mai mare continent din lume.

UMOR

Tehnica și spectatorul

Vizionează un film sonor obisnuit...

...apoi unul stereoscopic...

...după aceea un film pentru ecran lat...

...sau unul cineramic cu sunet stereofonic...

...iar curînd se va deschide și circorama... desen de E. Zmoiro

Ibsen, Orlova, Nora

(urmare din pag. 5-a)

împotriva societății burgheze, dispusă să siluiască sufletul oamenilor.

Ajunghind la dimensiunile reale ale Norei, Orlova a știut să-i pledeze cauza în mod artistic. I-a fost străină orice grandilocvență, n-a acceptat nici o imixtiune a retorismului. Și cuvîntul ei a sunat cu o maximă putere de convingere, înaripînd gîndul ibsenian.

Am văzut de multe ori „Casa de păpuși”, în diverse teatre, în diverse interpretări, la noi și în alte părți. În cîteva rînduri, am urmărit cu efort spectacolul, întrebîndu-mă dacă piesa lui Ibsen nu e puțin desuetă. În viziunea regizoarei Anisimova-Vulf și a protagonistei Orlova, am asistat la o proaspătă, impresionantă lectură artistică a piesei, care era foarte proprie sensibilității omului contemporan.

Ibsen nu e... depășit, așa cum cred unii. Critica moralei burgheze și afirmarea implicită a aspirațiilor către o altă lume morală, care se întîlesc în „Casa de păpuși”, și nu numai aici, interesează, pasionează și pe cetățenii lui 1959. Au demonstrat-o cu virtuozitate în spectacolul de la teatrul „Mossoviet” directorul de scenă, marea actriță Orlova, ceilalți interpreți.

Incheind la

ADAS

ASIGURĂRI DE VIAȚĂ realizate:

- prevedere pentru voi și familiile voastre
- economie
- participati la tragerile lunare de amortizare

La invitația Prezidiului Sovietului Suprem al U.R.S.S., împăratul Etiopiei, Haile Selasie I, face o vizită în Uniunea Sovietică.
In clișeu: Haile Selasie I la N. S. Hrușciov.

CUNUNĂ DE LAURI, NU DE SPINI PE FRUNTEA LUI MANOLIS GLEZOS!

În toate țările se duce lupta pentru viața lui Manolis Glezos, pe care o amenință spectrul întunecat al morții.

Omenirea întreagă își amintește de fapta tinărului de 20 de ani, care la 31 mai 1941 s-a încumetat să-i înfrunte pe ocupanții hitleriști smulgând de pe Acropole steagul fascist. De atunci îl știu, îl respectă și-l iubesc pe Manolis Glezos oameneii cinstiți de pretutindeni.

În aceste zile, toți cei care cred în triumful binei și al adevărului se gândesc cu neliniște la soarta fiului credincios și viteaz al bătrinei Elade, pe care-l amenință o primejdie de moarte. Dar Manolis Glezos trebuie salvat! Patria lui Prometeu nu poate să se acopere de rușinea sfidării cinice a voinței popoarelor din toate țările!

Poporul sovietic și-a alăturat glasul celor care luptă pentru viața lui Manolis Glezos. Pe întinsul patriei sovietice au loc mii de mitinguri și adunări, la care participanții cer cu hotărâre ca Manolis Glezos să fie eliberat.

Pe adresa lui Kliment Efremovici Vorosilov, președintele Prezidiului Sovietului Suprem al U.R.S.S., sosesc din toate colțurile Uniunii Sovietice sute de telegrame, prin care oameneii sovietici își exprimă simpatia față de eroul poporului grec.

„Ne alăturăm milioanele de oameni care cer eliberarea lui Manolis Glezos” se spune în telegrama trimisă de I. K. Ahunbaev, președintele Academiei de Științe a R.S.S. Kirghize.

Muncitorii, inginerii și tehnicienii care lucrează în fabricile și uzinele din Tașkent îl roagă pe K. E. Vorosilov „să adreseze parlamentelor și guvernelor tuturor țărilor din lume chemarea de a se ridica în apărarea lui Manolis Glezos”.

Ziarele reflectă pe larg marea mișcare a poporului sovietic pentru salvarea vieții eroului grec. În paginile presei centrale apar mereu știri despre mitingurile și adunările care au loc în crașele Uniunii Sovietice. Astfel de mitinguri au avut loc la uzina „Serp i molot”, fabrica „Trihgornaja manufaktura” și Universitatea „Lomonosov” din Moscova, la uzina de locomotive și vagoane din Tașkent, la Academia de Științe a R.S.S. Bielorusie și în multe alte întreprinderi și instituții sovietice. Mii de oameni sovietici adresează guvernului grec și tribunaului militar din Atena telegrame în care condamnă crima ce se pune la cale.

Gazeta „Sovetskaia Kultura” publică un înflăcărat articol de protest împotriva samavolniciei guvernului grec, semnat de un grup de artiști, printre care sculptorul S. Konenkov, pictorii Kukriniki, actorii Serghei Bondarciuk și Serghei Lukianov, compozitorul Iuri Șaporin și alții. „Nu cununa de spini, ci cununa de lauri trebuie să împodobească fruntea lui Manolis Glezos!” — se spune în acest articol.

În paginile ziarelor iau atitudine la fel de hotărât scriitorii, medicii, muncitorii, avocații.

„Sintem milioane de prieteni — Glezos are mult mai mulți prieteni decât dușmani — și în lupta pentru viața lui oameneii trebuie să învingă” — scrie cunoscuta scriitoare Margarita Aligher.

„Consider că nici un om care respectă rațiunea și libertatea nu poate rămâne indiferent în fața crimei care se pune la cale, nu poate să nu ceară: „Libertate lui Manolis Glezos!” — scrie în „Literaturnaia gazeta” poetul Nikolai Gribaciov.

In pauza conferinței de la Geneva...

La circ, în pauzele dintre numere, în arenă își fac intrarea clovni. Prin giumbușlucurile lor ei caută să amuze publicul și fac, desigur, un lucru bun abătând atenția spectatorilor de la o operație atât de prozaică ca degajarea arenei și pregătirea ei în vederea desfășurării viitorului număr din program. Dar asta se întâmplă la circ.

În arena lumii occidentale, lucrurile se petrec însă altfel. Aici s-a hotărât ca pauză ivită în Conferința de la Geneva a miniștrilor de Externe să fie folosită într-un chip mai original, și anume în vederea pregătirii terenului pentru continuarea vechilor exhibiții, de mult perimate, ale „războiului rece”. Căci cum altfel ar putea fi explicată provocarea regizată în Berlinul occidental în legătură cu alegerea președintelui R.F.G., agitarea inexistenței bombe atomice franceze și, în sfârșit, „clou”-ul programului — lansarea în arena americană a unor atomiști inveterați care se ascund sub masca studierii eventualelor consecințe ale războiului nuclear. Ultimul număr de atracție a fost prezentat recent în subcomisia Congresului S.U.A. pentru problemele radiației.

După studierea amănunțită și publică de către această subcomisie a așa numitei ipoteze de lucru privind atacarea limitată a S.U.A., „s-a stabilit definitiv” că în urma unui astfel de atac „au fost complet distruse și puternic avariate” aproximativ jumătate din locuințele aliate în punctele „supuse atacului” și „au murit” aproximativ 49 milioane de americani. S-a stabilit, de asemenea, că la New York „au murit” 6.698.000 de oameni sau patruzeci și șapte la sută din populația lui, că în statul Maryland „au fost ucși sau grav răniți” peste un milion de oameni sau optzeci la sută din locuitorii. La Boston — peste două milioane de oameni, iar în districtul Columbia „pierderile” s-au ridicat la peste 800.000 de „morți și răniți”.

Nu-i greu să ne imaginăm ce orgie s-a dezlănțuit în presa americană, cu atât mai mult cu cât reporterii aveau toată libertatea să dea „relatări” lor „autentice” cit „colorit local” le punea la îndemână imaginația lor înfierbântată.

Dar, veți spune dumneavoastră, — toate acestea sînt un soi de delir. Din păcate, însă, nu-i deloc așa. Deoarece, de obicei, oameneii delirează fie în somn, fie cînd nu sînt în toate mințile. Dar ședința subcomisiei Congresului s-a petrecut adevărat și chiar în Capitolul din Washington. La care mai trebuie să adăugăm că, spre deosebire de pâlăvrageala incoherență a unui nebun, „declarațiile”, consemnate într-un proces verbal și amplu difuzate, ale subcomisiei Congresului S.U.A., au o foarte strînsă legătură cu problema interzicerii experiențelor

nucleare, dezbătută de reprezentanții celor trei mari puteri la Geneva.

Adversarii încetării experiențelor nucleare își dau seama de șubreziența pozițiilor lor și sînt scoși din sărite de poziția constructivă a Uniunii Sovietice și de speranța pe care o nutrește omenirea în posibilitatea unei înțelegeri în această problemă.

La 4 iunie, senatorul Humphrey a declarat în Congres că „Luna trecută, undeva la Washington — și îmi îngădui să precizez că lucrul s-a întîmplat chiar la Departamentul apărării — au fost depuse eforturi coordonate pentru a determina poporul american să creadă... că nici un acord privind interzicerea experiențelor cu arma nucleară nu poate fi perfect și că chiar dacă ar exista un astfel de acord... el ar pune în primejdie securitatea noastră”.

Iată dar care a fost scopul susamintitelor eforturi „coordonate depuse undeva la Washington”. Pierzînd speranța că ar putea intimidă Uniunea Sovietică, atomiștii încearcă acum

să înspăimînte de moarte pe americani. „Nimicînd” dintr-o dată, în ședințele subcomisiei, 49 de milioane de cetățeni americani și 50 la sută din clădiri, atomiștii au început să strige în gura mare că Statele Unite „nu sînt deloc pregătite” în vederea unui atac nuclear dezlănțuit împotriva lor și că nu-și pot „permite” luxul de a se expune ele cele dintîi unui atac. De unde concluzia că S.U.A. trebuie să se pregătească în vederea unui război atomic preventiv și nu să se gîndească la „un acord cu rușii”.

Organizatorii acestei înscenări și-au făcut desigur socoteala că aceste cifre impresionante vor produce o mare impresie, atît în Statele Unite cît și dincolo de hotare. Dar s-au înșelat amarnic. Consecințele internaționale ale acestei născociri sînt egale cu zero. Și nu putem decît să-i plîngem pe cetățenii americani care trebuie să rabde capriciile domnilor locatari ai Capitolului din Washington.

V. Osipov

Mincinoșii din Düsseldorf

Pe neașteptate, însă, Bonn-ul a fost cuprins de îndoiele: dar dacă nu vor izbui?

Spre a pune capăt oricărui îndoiele, ziarul „Industrie Kurier” din Düsseldorf a hotărît să-l lase de rușine chiar și pe Goebbels. Și iată cum s-au petrecut lucrurile.

Recent, „Industrie Kurier” a publicat o știre senzațională. Cum se cere în asemenea împrejurări, drept sursă a fost invocată o agenție străină și anume „Agenzia continentală”. Conform pretinselor relatări autentice ale acestei agenții, la Moscova a fost pus la punct un „plan ofensiv” de trîmțire în Occident a „încă” unui număr „de cinci mii de agenți secreți”. Nu mai e nevoie de spus că acești agenți urmează a fi trimiși, chipurile, în cel mai scurt timp, adică tocmai cînd trebuie să fie reluate tratativele de la Geneva.

De asemenea, ziarul pretinde că această „mare acțiune a rușilor se află în strînsă legătură cu criza de la Berlin”.

Dar principala senzație a fost lăsată totuși la sfîrșit. „Plenara C. C. al P.C.U.S. a fost le-

gată într-un fel de această măsură neașteptată a guvernului rus”. Singurul lucru care n-a putut fi stabilit de imaginația mincinoșilor de la Düsseldorf a fost acela de a hotărî în raportul cărui sovnaș, cel din Moscova sau cel din Dnepropetrovsk, a fost cuprins „planul secret” și cum anume se exprimă el — prin mecanizarea complexă sau prin benzile rulante automate... Mincinoșii de la Düsseldorf n-au arătat, însă, de pildă, cum, sub masca dezbaterii problemelor de automatizarea producției, muncitorii de la uzina de automobile din Gorki, pregătesc o incursiune, să spunem, împotriva principatului Monaco.

Ar fi desigur naiv să credem, că cei din Düsseldorf au făcut toate acestea din capul lor. Lucrurile n-au mers așa fără intervenția serviciului de spionaj vest-german care a pus în circulație o nouă calomnie, recurgînd, la rîndul lui, la serviciile agenției „creștine” din Italia, bună prietenă cu Bonn-ul.

Iar dacă continuăm investigațiile în legătură cu acest produs de Düsseldorf, ele ne con-

duc spre Buletinul guvernamental de la Bonn, care încă la 16 iunie a. c. a publicat un articol de Hans Berger, funcționar superior în ministerul de Externe al R. F. G. În acest articol, intitulat provocator „Primejdia intervenției sovietice”, se afirmă că R.D.G. este folosită, chipurile, de Uniunea Sovietică „drept bază de plecare pentru activitatea agențiilor comuniste în Germania occidentală”.

Iată deci cît de lung e firul acestei calomnii! De la cancelarul vest-german la ministerul de Externe de la Bonn, de la acesta la serviciul de spionaj vest-german, de aici la agenția italiană și mai departe la „Industrie Kurier” din Düsseldorf.

Se spune că cei de la Bonn sînt supărați pe presa sovietică pentru că ea a demascat metodele folosite de propaganda vest-germană în cursul conferinței de la Geneva. S-ar putea ca departamentul de propagandă al lui Adenauer să-și arate nemulțumirea și de astădată. Dar cărui hoț îi place să fie prins asupra faptului?

M. Mihailov

SĂPTĂMÎNA